

Delavska enotnost

GLASILO GLAVNEGA ODBORA ZVEZE SINDIKALOV SLOVENIJE

Leto V. — št. 16.

Ljubljana, 22. aprila 1949

Mesečna naročnina 12 din. Izvod 3 din

Trideset let Komunistične partije v zgodovini narodov Jugoslavije

TONE SELIŠKAR

Tridesetletnica Komunistične partije Jugoslavije nas je zatekla sredi najsrdečje borbe za socializem v naši deželi. Zvesti, da je naša Partija, od vseh Partij na svetu poleg Vsežvezne Komunistične partije boljševikov, po zmagovitih Oktobrski revoluciji, prva začela spet graditi socializem v svoji deželi, povzdiguje zato proslavo njene tridesetletnice še bolj od navadnih zgodovinskih proslav, kajti priboriti se skozi najtežje čase zgodovine človeštva do prvih uspehov gradnje socializma v deželi, kjer se je kaka Partija rodila, rasla in bojevala, pomeni za vsako Partijo največjo zmago, ki jo kaka Partija more doseči. Pri nas, z našo Partijo na čelu, gradimo socializem! To veliko, vidno in otipljivo resnico sami predanosti, izraz naše hvaležnosti in našega občudovanja Partiji, ki je nas šestnajst milijonov delovnih ljudi Jugoslavije od vseh neštetihi milijonov in milijonov delovnih ljudi na svetu, spet kot prvo po Oktobrski revoluciji pripeljala do tistih vrst, skozi katere vodi pot v lepšo bodočnost. In prav s to Partijo na čelu smo že stopili skoznje v ta lepši svet, ki nas ga spet prav ta Partija uči obdelovati, graditi in braniti.

Toda je še nekaj, kar njeno tridesetletnico še bolj povzdiguje v naši zapesti, še nekaj je, kar še bolj razplamteva naša srca za to našo ljubo, herojsko Partijo — učiteljsko in voditeljsko. Udarci po naši Partiji, ki jo je »Obznanila beogradske čaršijske vlade pahnila v ilegalno, je bil hud, toda zadalga ji je naš razredni sovražnik; udarci, pod katerimi je kroavela naša Partija pod vsemi žandarskimi pladami, zlasti pod nasiljem Aleksandrove diktature, so bili hudi, toda zadal jih je Partiji naš razredni sovražnik! Borba, ki jo je vodila naša Partija od svojega rojstva pa vse do trenutka, ko je z razvitim praporom stopila na čelo ljudskih množic, ki so sprejele njen poziv za vstajenje in revolucijo, je bila borba na vpletenje in smrt s sovražniki, z izkoriščevalci delovnega ljudstva. Pred Partijo je stal razredni sovražnik, sovražnik, ki ni mogel biti drugačen, sovražnik našega delovnega ljudstva in zato sovražnik vseh Partij na svetu! Na bojni fronti vsega sveta proti razrednemu sovražniku je naša Partija donesla ogromne žrtve in je bila med najbolj borbenimi Partijami vsega sveta vedno na najbolj izpostavljenih bojnih položajih. Od vseh Partij zaslužni najprijaznejše doignila ljudske množice v borbo proti imperialističnemu zaojčevalcu evropskih dežel in hkrati prva od vseh zaokrenila vstajenje v ljudsko revolucijo proti domačim zajedalcem in izdajalcem delovnega ljudstva.

Toda žrtve, ki so jih dali naši narodi, so nam tudi v tej borbi prizadejali razredni sovražniki! Naša Partija je vse to onaprej vedela, toda verujoč v zmagovitost silo zrevolucioniranih ljudskih množic, ki so ji polne zaupanja sledile skozi oster boj, nad katerim je ostrel ves svet. Udarci so bili hudi, žrtve ogromne, toda v neizprosni borbi z razrednim sovražnikom — so udarci in žrtve neizogibne! Po vseh kontinentih sveta je postal heroizem naše Partije in njene delovnega ljudstva — zakaj Partija brez svojega ljudstva nič ne pomeni! — legendaren, zakaj Centralni komitee naše Partije s tovarišem Titom na čelu, je ostal med svojim ljudstvom in je med njim na svojih vlekih živel, se boril, umiral in zmagoval!

Trideset let take partije kot je naša Partija, pomeni za nas, za narode Jugoslavije, obdobje preroda, obdobje prevoze, prebujenja sil v nas. Partija nas je vodila iz teme, Partija nas je pripravljala za poslednji in odločilni boj. Od človeka do človeka je šla ta naša Partija, ustvarjajoč že pred odločilnim bojem zvezo delovnih ljudi — ljudsko fronto, množično organizacijo, revolucionarno razpoloženo za vse, kar neizogibno v takem boju priti mora.

Tridesetletnica naše Partije slavimo zato v znamenju nerazdružne enotnosti vseh delovnih ljudi vseh naših narodov, v tem znamenju pa zlasti še bolj, kajti zdaj, ko je po tolikih mukah in žrtvah uspela graditi socializem, so se pridružili napadom imperialistov še napadi bratskih Partij v nekaterih deželah. Voditelji demokratičnih držav, ki so ves čas okupacije svojih dežel sedeli na varnem v Sovjetski zvezi in od tem po radiu pošiljali »borbene« pozdrave svojemu trpečemu ljudstvu, so se naenkrat znašli na fronti obrekovalcev naše Partije in zato na fronti obrekovalcev naših narodov, naše države, naše domovine. Mi vemo in čutimo, saj smo žive priče rasti in razvoja naše Partije, da je za našo Partije, kot za nepartije, združene v ljudski fronti, ta napad v zgodovini odnosov prijateljskih držav nepojmljivo, brezumen, nemarksističen, brutalen, surov, lažen, nečloveško poniževalen za napadalce, ki ščuvajo naše delovno ljudstvo na upor proti lastni Partiji, to se pravi proti vodstvu države, proti prav tistemu vodstvu, ki je naše delovno ljudstvo pripeljalo do socialistične države. To se pravi sramotiti našo najsvetlejšo epoho, našo narodno osvobodilno borbo, v kateri smo za skupno stvar borili se narodov več prispevali kot vse demokratične države skupaj, čeprav so imele prav take pogoje za vstajenje in revolucijo kot mi, ali pa celo boljše! Toda mi vemo med drugim tudi to resnico, da te slabosti niso krivi narodi, temveč njihove Partije, ki tega niso znale izvesti!

Ce trdijo naši obrekovalci iz Kominformbija, da izvaja pri nas naša Partija režim nasilja, tedaj pravimo mi: Mi, delovni ljudje vseh narodov Jugoslavije, odgojarjamo klevetnikom z veselim srcem in z drznim nasmehom prezira do obrekovalcev z eno samo besedo: Ne!

Da to ne spada k proslavi tridesetletnice naše Partije? O, da, spada in prav zato, ker še celo spada, se veličina naše Partije še bolj odkriva, še bolj raste, kajti takih velikih stvari ni mogoče napraviti z nasiljem, temveč le z ljudstvom, ki svoji Partiji zaupa, ji sledi, ki je svoji Partiji predano, zvesto in z naukom marksizma-leninizma že oplojeno.

Zgodovina naše Partije nam potrjuje resnico, da zavisi rast in uspeh kake Partije od sposobnosti njenega vodstva. Prav zgodovina naše Partije nas uči, kako Partija z nesposobnim vodstvom hira, koleba, žvižgari, odpira vrata izdajalcem in provokatorjem, sektašem in grupšam in ne zna najti poti v množico. Šele leta 1937, ko se je začelo čiščenje naše Partije raznih tujih elementov in je prezelolo Partijo novo vodstvo s tovarišem Titom na čelu, si je moglo to novo vodstvo zadati tiste osnovne naloge, ki so usposobile našo Partijo marksistično-leninistično ustvarjati pogoje za uspešno borbo.

Te naloge so bile z uspehi izvršene! Mnogo let kasneje, na V. kongresu naše Partije, je bilo prav isto vodstvo ponovno izvoljeno, svedea z izjemo tistih, ki so žrtvovali svoje življenje za čast Partije in delovnega ljudstva.

Uprta na najmočnejši, najbolj revolucionaren in zato najbolj borben del ljudstva, na delavski razred, ni naša Partija nikoli zamudila ta razred, te svoje jurišne čete ozgajati, jih učiti, kako se morajo boriti! Partija ga je kalila ter mu nakazovala pot in vse oblike borbe za pravice delovnega ljudstva. Oboroževala ga je z znanostjo delovnega ljudstva, z marksizmom-leninizmom in ga je po njem učila, kako mora borbo stopnjevati v duhu dokončnega obračuna s kapitalisti, buržoazijo in njeno oblastjo za popolno uničenje profildjudskih oblasti, da bo oblast prevzelo v roke samo delovno ljudstvo.

Vseposod, kjer je sestradano ljudstvo bojevalo vedno bolj zaostrojujočo se razredno borbo v stavkah, je bila Partija navzoča. Partija je vodila največje stabeke rudarjev, zidarjev in kovinarjev ter tekstilcev in študentov na univerzah; delo Partije v takratnih sindikatih se je zlasti izražalo v naporu za združitve vseh sil delavskega razreda, da bi enotno in zato bolj uspešno nastopal v svojih akcijah. Partija je bila v vojski, v uradih, bila je v sobi študenta in

znanstvenika. Partija je bila povsod tista nevidljiva pa vendar vsezdružujoča sila, ki je dosledno in uspešno podirala stebre gnilega, starega idealističnega sveta in sejala v zavest revolucionarnih proletarcev temelje dialektične miselnosti.

Trideset let tako prizkušene, tako preganjane in tako mučene Partije, ki je nenehno ozgajala delovne množice za dokončen obračun z izkoriščevalskim razredom, nam je danes odprta knjiga, ki nas uči, kako uspešna je lahko pot take Partije, ki dosledno proučuje in prenaša teorijo marksizma-leninizma v posebne pogoje svoje dežele. Prav primer naših narodnih herojev, ki jih bomo te dni prekopali in položili v skupno grobnico, je eden od neštetihi dokazov, kako se je naša Partija dosledno pripravljala na borbo, čeprav nam danes prav tiste Partije, ki so najmanj doprinele k skupni borbi proti skupnemu sovražniku, osporavajo veličino in uspehe naše narodnoosvobodilne borbe. Mi pa vemo, da je zrasla naša oborožena sila iz partizanskih enot v silno, stajano organizirano armado, kar ni primere v zgodovini bojujočih se ljudstev in da smo s tem, ko smo vstali z našo borbo na naših vlekih mnogo okupatorskih divizij, razbremenjevali vzhodno fronto. Z nepopisnim junastvom in z neizmerno ljubeznijo do Sovjetske zveze, do njene Rdeče armade, so naše brigade zmagovalno zdržale vse strahote ofenzivne nadmočnega sovražnika.

Toda mar naj ob tridesetletnici našo herojsko Partijo branimo? Naj jo zagovarjamo? Tega ji ni trebal Danes, ko so naši delavci, naši udarniki, naše žene, naša mladina pod njenim vodstvom zgradili temelje, za katerih že gradimo socializem, danes, ko je naša ljudska armada pod vodstvom Partije vsak dan bolj sposobna braniti svojo socialistično domovino, danes, ko smo že uspešno pričeli z najlepšo etapo borbe za socializem — z zgraditvijo socializma na vasi, nam tega zares ni trebal!

Toda ob tridesetletnici naše Partije, ob njenih uspehih in ogromnih pridobitvah, smo si na jasnem, da je treba njim, ki nas tako uče, prav tako spoštovati razvoj, rast in uspehe naše Partije, kot mi spoštujemo rast in uspeh njihovih Partij. Oktobrski revolucija je odprla pot revolucijam vseh delovnih ljudstev na svetu. Obogatila je revolucionarnost proletariata vsega sveta. Revolucija, ki smo jo mi pod vodstvom naše Partije izvedli, je bila prav tako zmagovalna. Dialektika ne stoji, dialektika je eksplozivno razvoja vseh dogajanj na svetu. Mi smo izvojevali našo ljudsko revolucijo pod drugačnimi pogoji. Tudi naša revolucija je zapisana v knjigo marksizma-leninizma, ki se ni prenehala pisati ob zmagi Oktobrski revolucije, ampak se piše vsak dan. Tudi iz naše revolucije se že uče boveča se ljudstva vsega sveta! Z nezmanjšano in s prav tako iskreno ljubeznijo občudujemo junastva delovnega ljudstva Sovjetske zveze in vseh drugih ljudstev na svetu, toda zavedamo se tudi svojih lastnih sil, zavedamo se, da imamo tudi mi svojo herojsko Partijo in svoje herojske voditelje. Tega se zavedajo vsi naši delovni ljudje.

Naše ljudstvo in naša Partija sta nerazdružna. Drzno, smelo, ponosno je dejal maršal Tito v teh dneh: »Trejti kongres Ljudske fronte Jugoslavije je bil na eni strani pregled naših sil, na drugi strani pa je pokazal jasno sliko, kaj moramo delati, kaj moramo izboljšati, in prav tako, česa ne smemo delati, oziroma politično rečeno, da ne smemo poslušati nikogar drugega, razen glas ljudstva, ki mu služimo.«

Takšno mirno in tako prepričevalno modrost lahko izreče le voditelj Partije, ki ima čisto vest, ki ima veselo in herojsko srce, tako zanosilo resnico izreče lahko le voditelj, ki je vodil Partijo in njeno ljudstvo skozi plamen in kri naše odločilne borbe, ki vodi Partijo in njeno ljudstvo preko vseh težav v socializem!

Naj živi naša herojska Komunistična partija Jugoslavije!

Naj živi Centralni komitet KPJ z maršalom Titom na čelu!

Zgraditev socializma z lastnimi silami in borba za čim tesnejše sodelovanje s socialističnimi deželami na načelu enakopravnosti in odkritosrčnosti - to je naš program!

DRUGO PLENARNO ZASEDANJE CENTRALNEGA KOMITEJA KPS

15. in 16. aprila je bilo v Ljubljani II. plenarno zasedanje Centralnega komiteja Komunistične partije Slovenije z naslednjim dnevnim redom:

1. Delo partijskih organizacij na vasi — referent Miha Marinko.
2. Nekatera pereča vprašanja gospodarske politike — referent Sergej Kraigher.
3. Aktualna politično-organizacijska vprašanja — referent Boris Kraigher.
4. Razno.

Po vsestranski temeljiti diskusiji je zasedanje sprejelo Resolucijo o tekočih nalogah organizacij Komunistične partije Slovenije. Sklenilo je, da se Politbiro CK KPS razširi na 10 članov in izvolilo za novega člana Politbija tovariša Vlada Krivica. S plenarnega zasedanja je bila odposlana pozdravna brzojavka Centralnemu komiteju Komunistične partije Jugoslavije in tovarišu Titu.

Resolucija II. plenarnega zasedanja CK KPS o tekočih nalogah organizacij KPS

Na osnovi resolucij II. plenarnega zasedanja CK KPJ o osnovnih nalogah Partije na področju socialistične preobrazbe vasi in pospeševanja kmetijske proizvodnje, o tekočih nalogah na področju gospodarstva ter o tekočih organizacijsko propagandnih nalogah Partije, na osnovi poročil, ki jih je podal Politbiro o delu Partije na vasi, o tekočih nalogah Partije na področju gospodarstva in o aktualnih političnih organizacijskih nalogah Partije, na osnovi njegove ocene dela, kritike dosedanjega dela ter kritike slabosti naših organizacij ter na osnovi vsestranske diskusije sprejema II. plenarno zasedanje Centralnega komiteja KPS naslednje sklepe:

I.

V vprašanju dela Partije na vasi ngotavlja plenum, da vkljub znatnim uspehom in napredku tempo razvoja socialističnega združništva vendarle zaostaja za objektivnim razpoložanjem in za tempom v nekih drugih republikah FLRJ. To je rezultat nedoslednega izvajanja ekonomske politike CK KPJ na vasi, počasnega utrjevanja oblastnega, upravnega in vodstvenega združnega aparata, zlasti pa zanemarjanja utrjevanja in razvijanja partijske organizacije na vasi.

Zaradi tega sklene:

1. Usmeriti vse sile Partije in odgovarjajočih državnih organov na dosledno izvajanje partijske ekonomske politike na vasi, ki stremi za tem, da s planiranimi ekonomskimi ukrepi (okrajnimi in krajevnimi kmetijskimi plani, plani odkupa, politiko vezanih cen, politiko garantirane preskrbe itd.) zagotovi prehanjanje vse večjih kmetijskih množic na pot socialistične produkcije in da istočasno zagotovi nove vire za prehod kmetijskih produktov v državni preskrbni fond in obenem zagotovi mobilizacijo nove delovne sile iz naše vasi za druge produktivne panoge.

2. Z okrepljenim političnim delom žigosati in trebiti iz partijskih organizacij oportunistična pojmovanja in nastrojenja, ki so se v vprašanih združništvah vgnezdila v njih. Popularizirati in konkretizirati s primeri na terenu linijo resolucije II. plenuma.

3. Močneje popularizirati tiste oblike močnejših in panoge kmetijske proizvodnje, ki so primernejše, laže sprejemljive za kmete, ki so — kakor živinorejske zadruge — tudi izredno važne v naših prilikah.

4. Budno slediti in onemogočati vse tiste pojave, ki ekonomije v splošnih kmetijskih združenjih skušajo speljati na linijo navadnih kapitalističnih podjetij, zaradi česar izgubljamo iz vida osnovni cilj ekonomije: ustvariti nove socialistične vire za našo preskrbo in ustvariti pogoje za privajanje vseh novih in novih plasti delovnih kmetov na pot socialistične kmetijske produkcije.

5. Osredotočiti se na ustvarjanje KOZ v kmetijsko močnih predelih, onemogočiti tendence ustvarjanja zadruge za vsako ceno iz vrst kajzarjev, ki so že sezonski delavci v državnih gozdnih gospodarstvih, in gradnjah, s čimer odtegujejo delovno silo s socialističnega sektorja.

6. Partijske komisije za delo na vasi, ki so po sklepu II. Plenuma CK KPJ formirane pri CK-jih in okrajnih komitejih, je treba poleg delokroga, ki jim je odrejen v naknadnih navodilih CK KPJ, usmeriti še v to:

a) Da bodo zagotovile koordinacijo vseh sektorjev državne uprave, ki imajo opravka s kmetijskim gospodarstvom, da bodo skupaj z združnimi in frontnimi organizacijami smotrno in dosledno izvajali našo gospodarsko politiko na vasi.

b) Da bodo pomagale usposabljeni te upravne organe za navedene naloge, da bodo odkrivali in pomagale partijskim komitejem odstranjevati iz vodstvenega aparata tiste, ki iz naspornih nagibov nočejo ali niso sposobni dosledno izvajati to politiko.

c) Poživiti aktivnost partijskih organizacij, jih moralno-politično usposobiti, da bodo trebile iz svojih vrst pojave zaviranja združnega gibanja in sabofiranja, da bodo izvajale ekonomsko politiko Partije na vasi, ki je podlaga za socialistično preobrazbo kmetijske proizvodnje; likvidirati kolebljivosti in neodločnost članov Partije pri izvajanju te politike.

d) Dvigati število partijskih organizacij po obstoječih in nastajajočih obdelovalnih združenjih, kakor tudi po splošnih kmetijskih združenjih, da bi se te čimbolj utrjevale in postopno prehajale na socialistično proizvodne osnove.

e) Odločno odpraviti organizacijsko zmedo, ki je nastala s formiranjem masovnih organizacij (OF, AFZ) po kmetijskih obdelovalnih združenjih, namesto da bi celotne vaške masovne organizacije mobilizirali in aktivizirali v boju za socialistično preobrazbo vasi. Ta zmeda vodi do izoliranja aktivna kmetijskih obdelovalnih združenj od ostalega vaškega prebivalstva, ker dopušča formiranje dveh osnovnih organizacij Osvobodilne fronte na vasi. Organizacija OF na vasi mora postati osnovna množična pozicija naše Partije v boju za socialistično preobrazbo vasi, ki jo moramo usposabljeni in preko nje zagotoviti izvajanje sklepov III. Kongresa LfJ v vprašanih politike na vasi.

f) Krepiti okrajne zadružne centre kot organe operativnega vodstva zadruge.

II.

Na gospodarskem področju se kaže osnovna slabost naših partijskih organizacij in naših gospodarskih ustanov, od centralnih republiških ustanov pa do osnovnih partijskih organizacij na terenu, v ozki, suhi praktičistični praksi. Napake in slabosti te vrste kažejo, da ni zadostnega razumevanja splošno ekonomskega značaja nekaterih osnovnih nalog. Tako ni pravilnega razumevanja važnosti borbe za ravnotežje kupnih in blagovnih fondov, kjer ne gre samo za neke nerednosti in nedisciplino, ampak gre za vprašanje nadaljnje socialistične preobrazbe. Dalje se to kaže v dejstvu, da naši odgovorni organi niso razumeli velike važnosti izdelovanja perspektivnih gospodarskih analiz ne samo za vsako posamezno gospodarsko panogo, temveč tudi za vsak okraj in vsako oblast in za vsako gospodarsko področje posebej. Končno se to vidi tudi v pretiranem poudarjanju in prečenjanju nekkih prav posebnih specifičnih pogojev slovenskega gospodarstva, kar zavaja naše odgovorne gospodarske in partijske organe od mobilizacije vseh razpoložljivih sil za uspešnejši razvoj celotnega jugoslovanskega socialističnega gospodarstva. V boju za odstranjevanje teh osnovnih slabosti in napak v izvajanju gospodarske politike LRS se postavljajo predvsem naslednje naloge:

1. V naporih za čuvanje blagovnih fondov se morajo partijske organizacije boriti predvsem:

a) da se ustvari popoln pregled nad izdajanjem živilskih nakaznic in industrijskih kart ter da se stalno zasledujejo spremembe in vnašajo potrebne dopolnitve glede na gibanje prebivalstva in zaposlenih na področju okraja;

Nadaljevanje na 2. strani.

II. plenarno zasedanje Centralnega komiteja KPS

Centralnemu komiteju KPJ
in tovarišu Titu

Dragi tovariši!

Z drugega plenarnega zasedanja Centralnega komiteja Komunistične partije Slovenije Vam pošiljamo borbene komunistične pozdrave.

Na tem našem zasedanju smo kritično premetli in analizirali uspehe in napake v delu naših partijskih organizacij od II. kongresa Komunistične partije Slovenije do danes. Sklepi II. plenarnega zasedanja Centralnega komiteja KP Jugoslavije so našim partijskim organizacijam in vsemu našem delovnemu ljudstvu odlični vodilni; današnje ugotovitve, ki smo jih napravili na temelju teh sklepov ter referatov in diskusije na našem zasedanju, pa morajo odpraviti še zadnje zapreke za še hitrejšo in boljše izpolnjevanje nalog, ki nam jih nalaga Centralni komitej Komunistične partije Jugoslavije.

Komunisti Slovenije obljublamo, da bomo pri svojem delu na vasi, v mestih in industriji še povečali napore za mobilizacijo vseh sil našega ljudstva pri graditvi socializma, kljub imperialističnemu pritisku, ki je posebno občuten ob naši najskrajnejši zapadni in severni meji, in kljub vsem klevetniškim brezprincipielnim in demagoškimi napadom na našo Partijo in našo socialistično domovino. Prav to dejstvo nas bo še bolj vzpodbujalo in nas še bolj utrdilo, ker vemo, da je naš boj za socializem toliko pomembnejši in važnejši, ker ga bijemo hkrati z bojem za obrambo principov marksizma-leninizma, za obrambo pravega internacionalizma, proti metodam, ki se ne smejo udomačiti v mednarodnem proletarskem gibanju, še posebno ne med socialističnimi deželami.

Naš Centralni komitej s tovarišem Titom na čelu nas je prav zato, ker je vedno dosledno sledil principom marksizma-leninizma, varno vodil skozi vse težave v preteklosti, zato smo neomajni v svojem prepričanju, da bomo pod njegovim vodstvom prebradili tudi to preizkušnjo.

Komunisti Slovenije bomo zato delali še z večjo voljo in poletom in brezkompromisno izločali vse dvomljivce in slabice, vse, kar nas ovira na naši poti. Zavest, da je na čelu naše Partije tako preizkušeno vodstvo, nam bo pomagala preko vseh težav v naši graditvi socializma.

Živel Centralni komitej Komunistične partije Jugoslavije!

Živel tovariš Tito, voditelj in učitelj naše Partije in naših narodov!

Resolucija II. plenarnega zasedanja CK KPS
o tekočih nalogah organizacij KPS

Nadaljevanje s 1. strani.

b) da se prepreči vsako samovoljno razpolaganje in izventrno trošenje industrijskih proizvodov.

2. Partijske organizacije in komunisti na odgovarjajočem gospodarskem delu morajo poglobiti delo v zvezi z borbo proti rušenju ravnotežja med kupovnim in blagovnim fondom, zagotoviti morajo s svojim neposrednim delom popolno učinkovitost vseh ukrepov, ki se podvzamejo v tem smislu, ter zagotoviti v izdajanju plač in nagrad popolno disciplino na podlagi obstoječih predpisov.

3. Za zagotovitev balansa delovne sile morajo partijske organizacije in komunisti na ustrežajočem gospodarskem delu izvršiti naslednje naloge:

- Trajno paziti na to, da se vsi ekonomski ukrepi (razdeljevanje živilskih kart, odrejanje odkupov itd.) izvajajo tako, da se razpoložljiva delovna sila povsod racionalno izkoristi, da se mobilizirajo sleherni viri delovne sile, ki se še krijejo zlasti na našem podeželju.

- Zato razviti živo agitacijo in mobilizacijo delovne sile na vasi, povezano tako s prikazovanjem perspektive petletnega plana in neposrednih planskih nalog kot neposrednega zboljšanja življenjskih pogojev; ustanovljati posebne frontne brigade kot dopolnilo k redni mobilizaciji delovne sile.

- Usmeriti vse napore, da se izkoristijo notranje rezerve delovne sile v podjetjih in direkcijah z borbo proti fluktuaciji in za dvig delovne discipline, z odločnimi ukrepi proti dviganju števila neproduktivnega, zlasti administrativnega osebja v direkcijah in podjetjih.

- Zaostri delo na uvajanju tehničnih naprednih norm in na reviziji že uveljavljenih norm.

4. Partijske organizacije in komunisti na odgovarjajočem gospodarskem delu morajo obvladati socialistične metode vodstva podjetij in direkcij in premagati suhi praktikizem v izpolnjevanju planskih nalog. Zato morajo izvršiti predvsem naslednje naloge:

- Zaostri borbo za dnevno izpolnjevanje operativnih planov kakor tudi mesečnih in tromesečnih osnovnih planov; odpraviti neenakomernost v izpolnjevanju planov; zagotoviti izvrševanje celotnega plana po kvaliteti, sortimentu, planiranih proizvodnih stroških in izpolnjevanje finančnega plana.

- Z večjim poznavanjem ekonomske zakonitosti in gospodarskega sistema v naši državi in v večjo odločnostjo in budnostjo premagovati odpor proti planskim metodam obvladavanja proizvodnje in planski disciplini kot izraz ostankov kapitalistične miselnosti in prakse v direkcijah in podjetjih.

- Okrepi pomoč partijskim organizacijam v podjetjih, tako pri reševanju konkretne problematike podjetij in direkcij, kot pri seznanjanju s celotno gospodarsko linijo in z osnovnimi posameznimi gospodarskimi problemi; v organizacijsko-instruktorskem oddelku CK KPS organizirati posebno instruktorsko grupo za dvig dela partijskih organizacij v zveznih podjetjih in ustanovah.

- Posebno skrb morajo partijske organizacije in komunisti na ustrežajočem gospodarskem delu posvetiti izvrševanju plana v gozdarstvu in žagarski industriji. Zato je potrebno izvršiti naslednje osnovne naloge:

- Okrepi partijske organizacije v gozdnem gospodarstvu in lesno industrijskih podjetjih in jim nuditi v delu vsoto potrebno pomoč.

- Zagotoviti potrebno koordinacijo v delu gozdnih gospodarstev, lesno industrijskih podjetij in poverjeništev

za gozdarstvo OLO, zagotoviti dosledno in pravilno izvajanje uredbe o obveznih prevoznih storitvah za gozdarstvo in lesno industrijo ter pravilno razdeljevanje obveznosti za oddajo lesa na posamezne gozdne posestnike.

III.

S področja politično-organizacijskega dela sprejema II. plenarno zasedanje predvsem naslednje sklepe in naloge:

- V celoti se odobrava delo Politbiroja za utrditev KP in očiščenje njenih vrst od oportunistov in malodušnežev, ki so skušali na osnovi Informbiroja slabiti njeno enotnost in odločnost.

- Podcenjevanje dejstva, da se reakcija na vseh linijah skriva za resolucijo Informbiroja in da je naša v tej resoluciji neko svojo ideološko bazo za oviranje graditve socializma, postaja osnovna centralna nevarnost za delo vseh partijskih organizacij in na vseh področjih dela. Zato je treba voditi dnevno borbo za razkrinkovanje te posebne oblike dela nasprotnikov socializma tako v Partiji kot v vseh množičnih organizacijah (OF, Zveza borcev, sindikati, LMS, AFZ, Društvo za kulturno sodelovanje s SZ itd.).

- Zaostri je treba v vseh partijskih organizacijah odnos do vseh pojavov oportunitizma in malodušja pod krinko Informbiroja in v tem pogledu bistveno utrditi odločnost in brezkompromisnost partijskih vrst.

- Dvigati samozavest partijskih organov v tej borbi z razvijanjem politično-ideološke zavesti in utemeljevanjem internacionalistične dolžnosti naše Partije, povezovali jo z naglasnim pomembnosti vloge KPJ v borbi proti vdiranju oportunitizma, malodušja, spekulativnosti in brezprincipielnosti v mednarodno revolucionarno gibanje. V tej borbi se je treba pravilno in samostojno, z zavestjo polne odgovornosti boriti proti mednarodni vojnouhujskaški gonji in proti vsem drugim oblikam izkoriščanja resolucije Informbiroja za interese mednarodne reakcije.

- Še vedno se je treba boriti proti ostankom slovenskih buržoaznih nacionalistično-separativističnih tendenc, ki izvirajo iz ozkega omejevanja na slovenska nacionalno-kulturna vprašanja ter pozabljanja na najnost osnovne borbe za graditev socialističnega gospodarstva kot baze za razvoj jugoslovanske kulture in kulture jugoslovanskih narodov.

- Na področju agitacije in propagande je treba posebej opozoriti na samostojno obdelovanje domačih problemov in na razvijanje največje kritičnosti do vsega ustvarjanja na ideološko-političnem kot na splošno kulturnem in znanstvenem področju. Odločno razbijati vse pojave mehanične kopiranja od drugod, vse pojave šabloniziranja in dogmatizma.

- V organizacijskih vprašanih osnovnih partijskih organizacij je treba ugotoviti kljub uspehu v številnem povečanju članstva organizacij, kljub napredku v organizaciji ideološkega dela, vendarle še premalo načrtno delo na kvalitativnem utrjevanju partijskih organizacij in na njihovem nadaljnjem sistematičnem številičnem razvijanju. Zato je treba ugotoviti slab razvoj partijskih organizacij v industriji. Posebej je treba usmeriti ves partijski aparat na uspešno sprejemanje novega članstva Partije v trenutno partijsko najbolj zanemarjenih področjih, zlasti v področju gozdarstva, gradnje in železniškega prometa. S tem bomo tudi načrtno izboljšali socialni sestav naše Partije.

Treba je likvidirati nedopustno sta-

II. kongres sindikata rudarjev

Z množično sindikalno aktivnostjo
in dviganjem zavesti širokih ljudskih množic,
se bo okrepi odgovornost rudarjev do dela

19. aprila se je začel v Beogradu II. kongres sindikata rudarjev Jugoslavije. Kongres je otvoril predsednik Centralne uprave sindikata rudarjev Nikola Jakšić. V imenu Centralnega komiteja KPJ in zveze vlade je kongres pozdravil tov. Svetozar Vukmanović, v imenu Centralnega odbora ZSJ Ivan Božičević, generalni sekretar Centralnega odbora. Nato je predsednik Centralne uprave sindikata rudarjev Jugoslavije Nikola Jakšić poročal o delu sindikata rudarjev od I. do II. kongresa, nakar je Skrinjar Vili, član Centralne uprave, nakazal naloge sindikata rudarjev pri izpolnjevanju nalog in dvigu življenjske ravni rudarskih delavcev.

V tretjem planskem letu zahtevajo planske naloge od rudarskih delavcev in uslužbencev boljše organizacijo delovanja za čim uspešnejšo in pravočasno izpolnjevanje nalog. Pri tem morajo sodelovati poleg vodstva in tehničnega kadra, tudi posamezni delavci rudarskega sindikata, sindikalne organizacije pa morajo biti seznanjene s planskimi nalogami svojih kolektivov in jih skupno z upravo razdeliti na dneve, dekade in mesece. Z razdelitvijo dela na brigade in brigadirje bo slednji delavec vedel, kakšne so njegove naloge. Sindikalne organizacije morajo nadzorovati izpolnjevanje tekmovalnih obveznosti in pomagati tistim, ki s planom zaostajajo, in morajo povsem odpraviti kampanjski način dela in tekmovalnosti.

V borbi za povečanje proizvodnosti dela je ogromnega pomena uvajanje delovnih norm, ki omogočajo pravilno nagradjevanje delavcev in so pogoj za uspešno organizacijo socialističnega delovanja. Danes je v našem rudarstvu normiranih 49,6% del, čeprav bi jih bilo možno normirati nad 80%. V številnih podjetjih so norme nerealne, ker jih še doslej niso revidirali, kot na primer v rudniku Raša, senjskem bazenu in drugod. Sindikalne organizacije morajo skupno z upravami, na podlagi uredbe o delovnih normah, izvesti njihovo revizijo in uvesti realne kakor tudi tehnične norme in pomagati normirancem ter prepričevati tiste nezavedne delavce, ki morebiti zavirajo delo normirancev.

Uvajanje tehničnih norm in norm v rudarstvu sploh je nedvomno težka naloga, ki zahteva velikih naporov od uprav in sindikalnih organizacij, ki morajo z vzgojnim delom prikazati delavcem, da se samo z večjo proizvodnostjo dela dviga življenjska raven naših delavcev.

V tesni zvezi z izpolnjevanjem planskih nalog je tudi znižanje polne lastne cene. Uredba o znižanju polne lastne cene je leta 1948 postavila pred rudarstvo nalogo, da zniža polno lastno ceno za več kot 7%. Pri izvajanju te naloge je treba pohvaliti sindikalne organizacije rudnika Breza, Bor, Treпча in Trbovlje, ki so precej prispevale, da so plan znižanja PLC izpolnili.

Brigadni način dela. Povečane planske naloge v rudarski industriji nujno zahtevajo tudi takšne oblike dela, da se racionalneje izkoristijo strojne naprave in poveča delovni učinek. Zato so že leta 1947 začeli uvajati brigadni način dela, kjer so delavci povezani po tehnološkem procesu in stopnjah dela in skrbijo za popolno izkoriščanje strojev in orodja, krepijo delovno disciplino in kolektivno odgovornost, pravilno razdeljujejo delovno silo in ustvarjajo pogoje za usposabljanje strokovnih kadrov. Praksa je pokazala, da rudniki, ki so pravilno razumeli organizacijo brigadnega načina dela, dosegajo lepe uspehe, saj brigadni način dela ustvarja pogoje za dvig proizvodnosti.

Tehnična vodstva pa niso povsod povečala dovolj pozornosti brigadnemu načinu dela, zato brigade nimajo pravilne organizacijske oblike. Tehnična vodstva podjetij morajo točno proučiti proces in organizacijo dela, ugotoviti število potrebnih delovnih mest in na tej podlagi določiti število delavcev, da bo mogoče točno ugotoviti proizvodno vsakega posameznika. Sindikalne podružnice morajo poleg pomoči upravi, organizirati tudi tekmovalnost v brigadah, da sprejmejo konkretne individualne in brigadne obveznosti, in organizirati redna proizvodna posvetovanja, prenašati izkušnje najboljših brigad in dvigati politično zavest brigad s političnim in kulturno-prosvetnim delom.

Proizvodna posvetovanja vodijo sindikalne organizacije, prisostvujejo pa jim tudi strokovnjaki in tehnične osebe. Predloge, sprejete na posvetovanju, je treba predložiti upravi podjetja, da jih po možnosti uresniči. Uprave so dolžne,

nje, da imamo še vedno KLO-je brez zadostnega števila članov Partije, in podvzeti ukrepe za to, da bomo v bližnji bodočnosti lahko prešli na organiziranje celic po vseh vaseh.

V kmetijskih obdelovalnih združenjih je treba odločno izboljšati delo odgovarjajočih partijskih grup vaških celic.

Okrajni partijski aparat je treba usmeriti na pravilen sistem dela in preprečiti prakso, da se sicer formalno ustvarjajo organizacijsko-instruktorski aparati na okrajih, da pa se uporabljajo za čisto podrejene posle in za vse druge naloge, samo ne za one, zaradi katerih so ti aparati organizirani.

8. Posvetiti vsoto skrb utrujanju lika komunisti in pri tem posvetiti osnovno skrb razvijanju iskrenosti in predanosti Partiji ter razkrinkavanju vseh pojavov spekulativnosti v partijskih vrstah.

na vsakem proizvodnem posvetovanju poročajo, kako se izvajajo predlogi in če se ne izvajajo, morajo navesti vzroke. Sindikalne organizacije se morajo zavesti, da so proizvodna posvetovanja najboljše oblika za odstranjevanje napak, da se na njih delavci strokovno in politično dvigajo, seznanjajo z izkušnjami najboljših delavcev in sprejemajo individualne obveznosti. Na proizvodnih posvetovanjih rešujejo sploh vsa vprašanja gospodarskega značaja, vprašanja tekmovalnosti organizacije dela, delovne discipline, in vso problematiko, ki se tiče kolektiva. Prav zaradi dobrih proizvodnih posvetovanj, na primer v Zenici, Brezi, Trbovljah, Zagorju in drugod vsakodnevno izpolnjujejo planske naloge.

Udarniki, novatorji in racionalizatorji so na čelu borbe delavskega razreda naše domovine, ki ne šteti svojih sil za izpolnjevanje vsakodnevnih nalog, za izpolnjevanje petletnega plana. Udarniško, novatorsko in racionalizatorsko gibanje se je razplamelo posebno v letu 1948 in ni prispevalo samo k izpolnitvi tehničnih naprav in k dvigu proizvodnosti dela, ampak je dvigalo tudi zavest rudarskih delavcev, ki s delom dokazujejo, kako moramo graditi socializem.

Za čim hitrejšo in pravilnejšo reševanje predlogov novatorjev in racionalizatorjev, morajo administrativno operativna vodstva, uprave podjetij in sindikalne organizacije nuditi tem ljudem vsoto pomoči, jim zagotoviti materialna in tehnična sredstva. O predloženih in sprejetih tehničnih in racionalizatorskih izpolnitvah ne samo velikega, temveč tudi manjšega pomena, morajo voditi točno evidenco, kajti izkazalo se je, da so prav z drobnimi novatorskimi in racionalizatorskimi predlogi ponekod prihranili velike vsote, kar je vplivalo na znižanje PLC in dvig proizvodnosti dela.

Delovna disciplina. V preteklem letu ni bilo na zadostni višini, kar potrjuje dejstvo, da je bilo zaradi neupravičenih izostankov izgubljenih nad 7 milijonov delovnih ur, pri čemer ni upoštevano odhanjanje delavcev iz podjetij nazaj na deželo in v drugo industrijo. V bodoče bodo morale i sindikalne organizacije i uprave bolj pristopati k novodošlim delavcem, jim pomagati premagovati začetne težave ter posevčati največjo skrb preskrbi, pravilnemu nagradjevanju. Novince bodo morali vzgajati individualno in jim prikazovati veliko škodljivost nediscipline. Podjetja se morajo zavesti, da so za delovno disciplino odgovorne predvsem uprave, ki so dolžne proti eskrajno nezavednim delavcem podvzeti tudi administrativne mere. Sindikalne organizacije pa morajo še okrepiti svoje vzgojno delo in z izkušnjami, pridobljenimi v borbi za delovno disciplino, krepiti delovno disciplino.

Strokovni kadri. Brez usposabljanja potrebnega števila strokovnih kadrov ne bi mogli izpolnjevati petletnega plana, ker igrajo v socialističnem gospodarstvu odločilno vlogo. V skladu z razvojem gospodarstva se morajo dvigati tudi kadri in letos bomo morali izpolniti ne samo plan kadrov za leto 1949, ampak nadoknaditi tudi zamujeno iz leta 1948. Letos se bo na tečajih usposobil nad 20.000 polkvalificiranih in kvalificiranih delavcev, to je za 80% več kot lani. Zlasti mladina se bo vključila v srednje

tehnične šole, tehnikume, industrijske šole itd. To bo zahtevalo od gospodarskih vodstev velikih naporov, zato jim morajo sindikalne organizacije vsestransko pomagati in delavcem tolačiti pomen strokovnega dviga za skupnost. Nekatera podjetja še še premalo zavedajo, da so učenci v gospodarstvu osnovni vir strokovnih kadrov. Pogosto se izgovarjajo, da mladina noče v rudarstvo, dočim je precejšen vzrok tudi v tem, ker je premalo sodelovanje z mladinsko organizacijo, da bi pritegnili več kmetčke mladine. Za mladino je treba zgraditi potrebne domove, ker dosedanja — 34 — še zdaleč ne zadostujejo. Sindikalne organizacije morajo pri tem delu podpreti uprave in poskrbeti, da bodo ti domovi prava šola naše mladine v socialističnem duhu in da se bo čimprej strokovno dvignila.

Naša podjetja so posvečala premalo pozornosti tudi vključevanju žena v rudarsko industrijo in danes je v rudarstvu se 9% žena, čeprav je primer Trbovlje, kjer jih je vključenih 30%, dokaz, da lahko dela v rudarstvu večje število žena. Tistim, ki so še proti vključevanju žena v rudarstvo, naj služijo za vzgled večkratne udarnice iz rudarske stroke, kakor Minka Klemenčič iz Zagorja, ki je štirikratna udarnica, udarnice iz Bora itd. Sindikalne organizacije morajo vzpostaviti teenejšee sodelovanje z organizacijo AFZ, da bo čim več žena vstopilo v rudarsko stroko, in da bodo zamenjale tiste moške, ki bodo premeščeni na težja jamska dela.

Preskrba in stanovanja. Na proizvodnost dela vpliva v veliki meri redna preskrba delavcev. Letos je najvažnejša naloga sindikalnih podružnic in uprav podjetij, da uresničijo investicije družbenega standarda, ki so v primeri s prejšnjim letom znatno povišane. Letos bo zazidano za vse rudarje Jugoslavije 523.629 kvadr. metrov površine in skupni vrednosti nad 1 milijardo 500 milijonov dinarjev. Največje investicije družbenega standarda bodo uresničili v rudniku Bor, Treпча, Mačkatica, Majdanpek, Raša, Mureško Središče, Dolnja Lendava, Velenje, Trbovlje, Breza, Kakani, Zletovo, Radaša, Plevlje, Zagorje, Idrija, Mežica, Kreka, Banovići in Zenica. Da bo mogoče te naloge izpolniti, bo treba izkoristiti vsoto razpoložljive delovne sile in lokalne vire surovin.

Z ozirom na težo rudarskega dela določa uredba zvezne vlade za rudarje večjo količino proizvodov kot za delavce na lažjih delih. Vendar se je v pogledu preskrbe precej grešilo, zato bodo morale sindikalne organizacije vnaprej pomagati upravam, da bo preskrba bolj gibljiva in da bodo hitreje reševali stanovanjska vprašanja.

Da bo mogoče izkoristiti vse te velike naloge naše rudarske industrije, bo treba razviti množično sindikalno aktivnost, ker s tem ne razbijamo samo ozkega praktikizma, ampak hkrati dvigamo zavest širokih ljudskih množic, ki se z izpolnjevanjem dnevnih planskih nalog tudi politično dvigajo, vzgajajo in krepijo odgovornost do dela. Na ta način bodo delavci rudarskih kolektivov proizvajali za našo industrijo še več premoaga, izpolnitev proizvodnih planov pa bo tudi najboljši odgovor vsem našim klevetniškim Rudarji Jugoslavije bodo z delom dokazali, da pod vodstvom naše Partije in tovariša Tita gradimo socializem.

Omogočimo ženam tudi štiriurno zaposlitev

Vsak dan se naše zavedne žene oglašajo, da bi pale delate in pomagale pri izvedbi plana in hitri izgradnji socializma, toda skrb za otroke jim je prva. Mnoge se jeziijo, da pri podjetjih še vedno ni dečjih jasli in domov igre in dela za otroke, druge pa so izražale željo, da bi delale vsak čas, kadar jim je to omogočeno, nekatere tudi 4 ure dnevno.

Na pobudo GO AFZ je bila pri republikni upravi za delovno silo v ta namen posebna konferenca, ki je to vprašanje zaposlitve žena-mater proučila in tako ugotovila pomen in možnost tudi 4 urne zaposlitve dnevno za matere, ki imajo več predšolske mladine in se nikakor ne morejo polno zaposliti.

Da bodo te ugodnosti deležne vse žene, katere bi drugače ne mogle od doma, naj vse sindikalne organizacije sodelujejo z upravami podjetij, da bo čimprej vsako podjetje imelo pregled, kje in koliko žena bi bilo lahko zaposlenih po 4 in več ur dnevno. Prav tako pa so okrajni odbor AFZ dolžni, da zberejo in prijavijo upravi za delovno silo pri OLO vse one žene, ki se lahko zaposlijo in posebej one, ki jim je potrebno odobriti tudi 4 urno zaposlitev.

3 štiri urami dela dnevno bodo žene predvsem zaposlene v lokalnih podjetjih in v podjetjih z deljenim delovnim časom, v lahki industriji, v administraciji po sposobnosti, predvsem pa v njihovim domovom najbližjih podjetjih. Podjetja bodo morala s takimi delavkami, sklepati delovne osebnepogodbe, kajti olajšav 4 urne zaposlitve ni vzeti birokratsko kot edini delovni čas poleg 8 ur, pač pa so mnoge, ki bodo želele delati tudi 5 ali 6 ur, ali kakšne dni v tednu tudi 8 ur, morda bodo želele vključiti tudi nedelje, kar bo važno zlasti za predilnice itd. Potrebno sklepanje takih pogodb zahteva ne le določilo uredbe, pač pa tudi očuvanje in krepitev obratne discipline pri ostalih delavcih. V pogodbi je treba navesti vse pravice in dolž-

nosti, ki jih ima delavka-mati, zlasti podrobno navesti delovni čas, pravico do menze, magacina itd. Taka pogodba se ob spremembi okoliščin, pod katerimi je bila sklenjena, lahko tudi spremeni ali dopolni.

Zaposlene delavke s krajšim delovnim časom imajo pravico do delavskih živilskih kart, vendar za eno grupo nižjo kot je predvideno na delovnem mestu, če je samo polovico časa zaposlena, vsekakor pa je LD najnižja karta, ki jo naj podjetje izda takim ženam.

Pri tem pa je potrebno opozoriti na nekatere možne slabosti, ki se lahko pojavijo. Pomanjkljiva pojasnjevanja bi lahko zavedla nekatere že zaposlene delavke, da bi začele izkoriščati to ugodnost štiriurne zaposlitve, ki pa je namenjena predvsem res potrebnim materam, ki kljub želji drugače ne morejo na redno delo v zavestno graditev socializma. Druga nič manjša nevarnost pa je, da bi naše uprave podjetij zaradi tega celo popustile v neporih za gradnjo primernih in odgovarjajočih jasli in DID-ov. Še povečati morajo skrb za graditev otroških ustanov pri podjetju, ter v ta namen mobilizirati vse razpoložljive rezerve. K temu jih ne sili zgolj potreba po delovni sili, pač pa jih zadolžujejo tudi naši socialistični zakoni, katerih cilj je skrb in zaščita delavke-matere in njenega otroka.

Danes ko nam od vsepovsod zavirajo izgradnjo socializma, je pripravljeno žena-mater, da gredo na delo, kjer je pač potreba, samo da bomo premagali vse težave in tako čim prej zgradili socializem, jasen dokaz visoke politično-razredne zavesti in predanosti naši slavni Partiji in državnemu vodstvu s tov. Titom na čelu. Prav zaradi te zavesti in predanosti pa so odobrili sindikalnih podružnic OS. KS ter AFZ in uprav podjetij in uprav za delovno silo pri OLO dolžni storiti vse, kar je potrebno in možno, da tudi materam omogočimo delo, jim istega olajšamo, ter tako še pomnožimo armado graditeljev socializma.

Ob osmi obletnici ustanovitve Osvobodilne fronte bomo v skupno grobnico položili narodne heroje

Ko bomo v nedeljo polagali krste s posmrtnimi ostanki narodnih herojev — TONETA TOMŠIČA, SLAVKA ŠLANDRA, ZIDANSKA MILOŠA, FRANCA ROZMANA, IVANA KAVČIČA, MILOVANA ŠARANoviČA, DRAGANA JEVTIČA, JANKA PREMRLA, MAJDE ŠILČEVE in VINKA SIMONČIČA — v skupno grobnico, bomo vsi še pod silnimi vtisi tridesetletnice ustanovitve KPJ in tik pred spominskim dnevom obletnice ustanovitve

Osvobodilne fronte — 27. aprilom. Obeti obletnici sta tesno povezani z življenjem in smrtjo narodnih herojev, ki bodo od sedaj naprej skupaj počivali v osrčju domovine — na Muzejskem trgu v Ljubljani — pred palačo Centralnega komiteja KPS.

Osvobodilna fronta je sad dolgoletnega prizadevanja Partije, ustvariti močno zvezo vseh poštenih rodoljubov in jo pripravljati na odločilno borbo. To se je naši Partiji tudi v vsej meri posre-

čilo in ko je bila 27. aprila 1941 ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda, je bilo že v vsem začetku jasno, da Fronta ni koalicijska nekaterih strank in grup, ampak da je revolucionarno razpoloženje zajelo najširše množice. Nenehno revolucionarno navdihovaje ljudskih množic je naši Partiji v polni meri uspelo. Zato pomeni 27. april našemu narodu dan odločilne borbe na življenje in smrt, dan, ko je krenil naš narod za zastavo Komunistične partije v odločilno borbo proti imperialistične-

mu okupatorju s parolo: Staro se ne sme nikoli več povrniti!

Narodni heroji se niso rodili šele v tistih velikih dneh. Narodni heroji so prav tako plod prizadevanja Partije, ki je vzgajala svoje člane v duhu nepopustljive borbe, v duhu marksizma-leninizma, v duhu prave edine resnične socialistične ljubezni do Partije, do delovnega ljudstva, do domovine in do borečega se proletariata vsega sveta. S tako močnim orožjem so šli vsi ti sinovi Partije, sinovi domovine v ta stra-

šen, veličasten boj. Prav ti narodni heroji, ki so s svojim svetlim zgledom junaštva, tovarištva, požrtvovalnosti in neizmerno nesebične ljubezni za to veliko stvar vodili naše brigade od zmage do zmage, so postavljali stebre naših kasnejših armad, ki so v mogočnih frontah po vsej Jugoslaviji postale enakovredni zavezniki zaveznikov vojsk. Naše delovno ljudstvo, ki danes že gradi socializem, ve, da bi brez svojih narodnih herojev nikdar ne doseglo tega velikega časa, zato jim bo večno hvaležno!

Tone Tomšič

STONE TOMŠIČ

Tone Tomšič je bil rojen leta 1910. Dobra polovica njegovih let je bila polna plodnega dela in močate borbe. Že leta 1929, je postal komunist in od takrat vse svoje delo posvetil borbi za pravično stvar.

V dobi šestojanuarske diktature je Tone Tomšič rasel v pravega borca. Leta 1932, je bil aretiran in poslan v taborišče Sremsko Mitrovico, kjer je preživel leto in pol v najtežjih okoliščinah. Nasilje in teror, ki ga je doživel iz dneva v dan v tem zloglasnem taborišču, je močno načelo njegovo zdravje. Ko so ga jeseni leta 1933 izpustili, je kljub temu s podvojeno silo začel z delom. Toda čez nekaj mesecev je znova postal žrtev nasilja gnilega protiljudskega državnega režima. Poslani so ga ponovno v Sremsko Mitrovico, od koder se je vrnil šele februarja leta 1937. Kmalu nato je bil sprejet za člana Centralnega komiteja KP in leta 1940, za kandidata CK Komunistične partije Jugoslavije.

Čeprav ga je Cvetkovičeva policija in žandarmerija neprestano preganjala, je kot organizacijski sekretar posvetil vse svoje sile utrjevanju in izgrajevanju partijskih vrst, tistih vrst, ki so v veličastnem vsenarodnem osvobodilnem gibanju prevzeli usodo domovine v svoje roke. Tone Tomšič je postal najvažnejša osebnost tega osvobodilnega gibanja. Zato je njegovo ime povezano z vsemi velikimi dogodki in borbami, ki so ustvarile Osvobodilno fronto, ji dale trdno osnovo in jo usmerile ter prežele z duhom revolucionarne borbenosti in udarnosti.

Toda 21. maja leta 1942, je zadel slovenski narod eden najtežjih udarcev. Okupatorski rablji so ustrelili Toneta Tomšiča, neustrašnega borca za svobodo slovenskega ljudstva, prvobornika in organizatorja Osvobodilne fronte ter vzornika vseh slovenskih komunistov.

Z njegovo smrtjo smo izgubili neuklonljivega, požrtvovalnega aktivista in organizatorja, borca, ki se, preziraje smrt, bori za svobodo domovine. Nismo pa izgubili njegovega silnega poleta, ki so ga ponesli s seboj v borbo Tomšičevi udarniki, bataljon, brigada, divizija, naši najboljši borci, ki so v neštetih zmagovitih borbah maščevali njegovo smrt.

FRANC ROZMAN - STANE

Komandant Stane je bil doma v Spričnicah pri Medvodah. Rojen je bil leta 1912. Kot otrok delavskega razreda je že v zgodnji mladosti občutil vse krivice tedanjega izkoriščanja ljudskih množic. Ko je izbruhnila v Španiji vojna za pravice zatiranih ljudi, je bil tov. Stane med prvimi, ki so pomagali španskim delavcem v borbi za politične in socialne pravice španskega naroda in s tem pravice zatiranih ljudstev vsega sveta. Ko

Franc Rozman - Stane

se je fašistični Nemčiji in Italiji s pomočjo ostalega reakcionarnega sveta posrečilo poraziti republikansko Španijo, je prišel tov. Stane v Francijo, kjer je bil nekaj časa interniran. Po nemški zasedbi Francije so ga odpeljali v Nemčijo na prisilno delo, od koder je med prvimi pobegnil. V domovini se je takoj priključil osvobodilnemu gibanju in nastopil junaško pot, po kateri je vodil svoje vojaške enote od zmage do zmage. Organizacija vseljidskega odpora na štajerskem leta 1942, je njegovo delo. Junija leta 1943, je postal lповeljniki glavnega štaba NOV in POS. Visoka odlikovanja potrjujejo njegove velike vojaške zasluge. Odlikovan je bil z Redom partizanske zvezde I stopnje, z visokim sovjetskimi odlikovanjem Redom Suvorova II. stopnje; po njegovi tragični smrti pa mu je Predsedstvo AVNOJ-a podelilo Red narodnega heroja.

SLAVKO ŠLANDER

Slavko Šlander je bil rojen leta 1909, v St. Pavlu pri Preboldu v Savinjski dolini kot sin delavca.

Zelo mlad se je začel udeleževati na političnem področju. Kot aktiven delavec je bil leta 1932 sprejet v KP. Tri leta svoje mladosti je zaradi svojega delovanja moral prebiti za zidovi zloglasne kaznilnice v Sremski Mitrovici. Ko se je vrnil, je bil takoj izvoljen za sekretarja okrožnega komiteja Celje - Savinjska dolina. Več let je uspešno vodil partijsko organizacijo ter s svojo borbenostjo in predanostjo neprestano poudarjal lik pravega komuniste.

Leta 1940, je bil izvoljen za kandidata Centralnega komiteja KPS, marca leta 1941, pa je postal redni član KPS. Zadnji dve leti je moral tov. Slavko živeti v popolni ilegalnosti, neprestano preganjan in zasledovan najprej po Cvetkovičevih žandarjih, kasneje po Hitlerjevih in Mussolinjevih hlapcih. Toda tudi v teh najtežjih življenjskih pogojih ni nikoli izgubil borbene volje in odločnosti in zlasti ne vedrine duha, lastnosti dobrega partijskega aktivista in revolucionarja.

Medtem ko so lažirodoljubi trumoma bežali iz Severne Slovenije v času najtežjih dni okupacije, je tov. Slavko kot voditelj komunistov organiziral odpor slovenskega ljudstva proti fašističnim rabljem v vsej severni Sloveniji. V tem herojskem boju je v začetku septembra leta 1941, žrtvoval svoje dragoceno življenje.

IVAN KAVČIČ - NANDE

Kot delavec-zidar je Janez Kavčič začel aktivno sodelovati v delavskem gibanju že leta 1936, v Zvezi gradbenih delavcev Jugoslavije. Ves ta čas je aktivno sodeloval v različnih akcijah delavskega gibanja v Ljubljani. Udeležil se je velike stavke gradbenih delavcev leta

Slavko Šlander

1936, kjer je pokazal vso svojo veliko borbenost. Leta 1938, pa je aktivno sodeloval pri volitvah v državni zbor v kmečko-delavskem gibanju. Pri organiziranju ilegalne stavke leta 1940, je kot funkcionar gradbenih delavcev stal v prvih vrstah in je tudi po razpustu Zveze delal še naprej, kljub zatiranju in preganjanju.

Zaradi njegovih velikih zaslug za delavski razred je bil leta 1938, sprejet med članstvo Partije.

Ko je leta 1941, bila organizirana Osvobodilna fronta, je takoj pristopil k organizaciji odborov OF in formiranju sabotažnih skupin. Že leta 1941, je izvedel sabotažno akcijo v kemični tovarni. Pozneje je postal vojaški referent za ljubljansko okrožje.

Leta 1942, je odšel v partizane in bil kot politikomisar Tomšičeve brigade med najhrabrejšimi. Postal je komandant zapadnodolenjskega operativnega sektorja, pozneje pa je bil imenovan za komandanta notranjske operativne cone, kjer je vodil vse operacije do pomladi 1943, ko je bil imenovan za namestnika politikomisarja pri glavnem štabu NOV in partizanskih odredov Slovenije. Ko so se naše edince borile v okolici Sela-Sumbrek, je Janez Kavčič padel, zadet od topovske granate, istočasno s tovarišema narodnima herojema Milovanom Šaranovičem, načelnikom glavnega štaba Slovenije, in Dragonom Jevtičem, komandantom XV. divizije.

JANKO PREMRL - VOJKO

Janko Premrl je bil doma iz St. Vida pri Vipavi. Že v zgodnji mladosti se je odlikoval z veliko srčnostjo in odločnostjo. Do fašističnih zatirancev, ki jih je občutil na svoji lastni koži, je občutil neizmerno sovraštvo. Ko so ga v šoli hoteli obleči v fašistično-balileški kroj, ga je stlačil v šolsko stranišče. 15 let star pa je streljal na zloglasnega fašističnega učitelja Tavollaccia, ki ga je neprestano preganjal. Tudi pozneje, ko je odrasčal, je bil vedno med tistimi, ki so sovražnika prezirali in ki so, kjer koli se je dalo, poudarjali svojo narodno zavest.

Vzgleđi herojev vodijo jeseniške martinarje po novi poti v socializem

Delovni kolektiv martinarne pod strokovnim vodstvom tov. ing. Rebeke Konstantina, je v mesecu marcu prižgal vse peči. Presregel je mesečni in trimesečni plan, kar pa je najvažnejše moramo na tem mestu povedati, da je dosegel jugoslovanski rekord v proizvodnji. Martinarji so v tem mesecu napeli vse sile, da so premagali vse težave. Borba za doseg tega uspeha je bila izredno težka. Biro KPS in sindikalni pododbor sta bila v stalnem tesnem sodelovanju z obratovodstvom. Dnevno so študirali težave in kako jih bodo premagovali. Delavci so s prostovoljnimi nadurnim delom zasledili ne-normirana mesta pete peči. Nekateri so se odlikovali celo s 16-urnim prostovoljnim delom v zavesti, da plan mora biti izpolnjen. Martinarji so stopili na pot socialističnega dela. Plan so dosegli s trdimi žulji, vendar z zavestjo, da je domovina dobila več jekla.

Drugi svetel primer, katerega je kolektiv martinarne dosegel je v tem, da je ob popisu strojev in normiranju delovnih mest razumel, da je plan delovne sile tesno povezan s proizvodnim planom, ki je sestavljen na popolnem izkoriščanju obstoječe proizvodne zmogljivosti podjetja. Pregledali so vsa delovna mesta iz tehničnih strani

Ivan Kavčič - Nande

Ko so se fantje iz njegove vasi peljali na italijanski fašistični nabor, je na čelu vseh prepeval slovenske pesmi, ki so bile pod Italijo strogo prepovedane.

Pozneje se je Vojko tudi v borbah izredno hrabro izkazal. Že februarja leta 1942, ga najdemo v partizanskih vrstah, najprej v Pivski četi in pozneje v I. Vipavski. Po borbi na Nanosu se je za nekaj časa posvetil delu na terenu. Ko se je v prvi polovici avgusta 1942 formiral Gregorčičev bataljon, je postal Vojko komandir tretje čete. Njegovi uspehi so se od borbe do borbe večali, ni je bilo večje akcije, kjer Vojko ne bi sodeloval med prvimi.

18. februarja 1943 je bil Premrl - Vojko ob napadu na italijanski bunker smrtno ranjen. Še pred njegovo smrtjo je prišel v njegovo taborišče komandant Luka-Franc Leskošek, da mu sporoči povelje, s katerim je bil imenovan za komandanta novostanovljene I. primorske brigade Simona Gregorčiča, toda prepozno, junaški in odločni Vojko je 24. februarja leta 1943. podlegel hudim ranam.

MAJDA ŠILC

Za številna junaštva in velike zasluge, s katerimi je po proslavila mlada Majda Šilc, jo je slovenski narod nagradil z Redom Narodnega heroja. Že leta 1941, je začela z delom proti okupatorju, v

razmeroma še mladi ljudje, ki pa poznajo proizvodni proces prav tako, kot svoj žep. Nekateri imajo lepo pisavo, drugi so dobri računarji in taki se lahko zaposlijo na marsikatero mesto, kjer bi lahko prispevali več kot pa do sedaj. Sklenili so, da se bodo povezali z direkcijo in skupno rešili ta vprašanje.

Obenem so pregledali kategorizacijo in dokončno rešili tarifno vprašanje. Poleg tega so normirali tudi zaščitna sredstva za vsako delovno mesto posebej, kar zopet pomeni velik uspeh in veliko olajšavo našemu nabavnemu oddelku, ki nima realnega plana za zaščitna sredstva.

Martinarji so izvršili ogromno nalogo v proizvodnji, postavili plane za vsako delovno mesto. S svojimi 47 brigadami pa bodo še presegli plane in znižali proizvodne stroške. Z brigadnim načinom bodo odpravili velike napake, ki jih še imajo, kot ostanke starega sistema. Vendar lahko rečemo, da je v martinarni zavel nov duh dela, požrtvovanja, zavestnega napora, da stopajo v socialistično obliko dela, da delajo za domovino, za prvo Titovo petletko.

B. N.

Naj raste in se krepí Jugoslovanska armada — budni čvar naše socialistične domovine!

Spored svečanosti ob prekopu herojev 23. in 24. t. m. v Ljubljani

V dneh od 22. do 24. aprila bodo prekopani posmrtni ostanki narodnih herojev Toneta Tomšiča, Slavka Šlandra, Miloša Zidanskega, Franca Rozmana-Staneta, Ivana Kavčiča-Nandeta, Milovana Šaranoviča, Dragana Jevtiča, Janka Premrla-Vojka, Majde Šilčeve in Vinka Simončiča-Gašperja.

Krste s posmrtnimi ostanki narodnih herojev bodo prepeljane v Ljubljano v soboto, 23. t. m. in bodo položene na katafalk v poslopju Predsedstva vlade LRS. Od 13. ure dalje se bo oddolžilo spominu herojev z mimohodom delovno ljudstvo Ljubljane.

V nedeljo, 24. t. m. ob 9. uri bodo padli heroji prepeljani po Prešernovi cesti in Knafljevi ulici do Muzejskega trga, kjer bodo položeni v skupno grobnico.

Odbor za prekop herojev

Premogovnik Senovo v prvem četrtletju

Delovni kolektiv senovskih rudarjev je dosegel v prvem četrtletju letošnjega leta pomemben uspeh v proizvodnji premoga in tako uspešno posegel v tekmovalno z ostalimi premogovniki Slovenije. Četrletni plan proizvodnje premoga je bil presežen za 3,5%, kar pomeni, da je bil dosežen 10 izmen, t. j. več kot tri dni, pred rokom. V posameznih mesecih je kolektiv tako presegal proizvodni plan: v januarju za 5,4%, v februarju za 2,9% in v marcu 4,1%.

Navedeni odstotki ne predstavljajo samo subopornih števil, ampak predočajo številne težave in zapreke, s katerimi se je moral ves delovni kolektiv boriti in jih premostiti, preden je dosegel tako pomemben uspeh.

Mnogi od tistih, ki so v preteklem letu zasledovali razvoj premogovnika in gledali v lani izkazanih odstotkih nedoseganja proizvodnega plana samo nepopolna števila in nič drugega, so zmagovito se glavam, češ — na tem obratu pa nekaj ni v redu! Kritični pogledi so bili naperjeni na celotni kolektiv — delavstvo in vodstvo — kakor tudi na sindikalno podružnico. Redki pa so bili tisti, ki so se pred izrečeno kritiko temeljito poglobili v delovanje in ustvarjanje na senovškem premogovniku ter zasledovali nenehno borbo, ki jo je vodil ves kolektiv z divjimi elementi — sovražniki rudarja pri jamskih delih.

V preteklem letu so se v jami že zelo občutili posledice roparskega načina odkopavanja premoga v času okupacije ter rudarsko nestrokovnjakega odkopavanja takoj po osvoboditvi. Skoraj vse preteklo leto so morali rudarji skupno s tehničnim vodstvom odpravljati omenjene napake, ki so bile posledica kršenja osnovnih načel rudarjenja. Rudar se je moral dan in noč zoperstavljati in uničevati svojega velikega sovražnika — jamski ogenj —, tehnično vodstvo pa je moralo stalno reševati vprašanje omejitve ognja, kateri je s svojo obsežnostjo grozil z onemogočanjem in zaprtjem celih jamskih polj. In ljudje, kakršni so jamski ljudje: se niso umikali pekočemu dimu, dušecemu plinu in veliki

vročini, ampak so vztrajno napredovali ter ogenj iz dneva v dan omejevali ter uničevali. Z uničenjem jamskih ognjev pa se niso bile odpravljene vse težave. Ostala je namreč še vročina in to ne samo v bližini ognjišč, ampak se je ohranila tudi še na naslednjih stazah; na marsikaterem delovišču je moral rudar med delom izžemati od potu premočne hlad, saj je znašala vročina tudi do 40 stopinj C.

In kakšen je bil rezultat te napore in požrtvovalne borbe rudarjev in tehničnega vodstva?

Vsekakor uspeh ni izostal. Z normalizacijo jamskih prilik, z izboljšanjem stanja delovišč so bili dani vsi pogoji za uspešen razvoj rudarjenja.

Z normalnimi delovišči, z uvedbo brigadnega načina dela, z ustanovitvijo mladinskih števil in z organizacijo tekmovalne in proizvodne dvignila in je bil četrletni plan proizvodnje za precejšnji odstotek presežen.

Medtem ko omenjamo uspeh v proizvodnji, pa ne smemo preko neuspeha pri jamskih investicijskih delih. Jamske investicije so bile v četrletju dosežene le 86%, kar je bila delovna posledica tehničnih zaprek, ker dvoje priprav večji del ni bilo možno nadaljevati zaradi nepredvidenih jamskih prilik, deloma zato, ker so takoj v začetku leta posvečali na splošno premalo pozornosti investicijskim delom.

Da bo kolektiv lahko uspešno nadaljeval z delom, bo treba rešiti vprašanje maloštevilnosti. S tem pa ni rečeno, da bo potrebno večje število novih delovnih moči, ampak bo treba razpoložljivo delovno silo sistematično porazdeliti po deloviščih in voditi stalno evidenco nad zaposlitvijo posameznika. Uprava rudnika in sindikalna podružnica bosta morali podvrežati odločne korake, da se bodo aktivizirale domače rezerve, t. j. delovne moči, ki jih predstavljajo namišljeni »tridnevni bolniki« in neopravičeni izostankarji. Poudariti je treba, da doseže samo skupni odstotek bolnikov in »plavil« tudi do 15% od dnevnih izostankov. Omenjeni odstotek je posebno velik v tistih letnih obdobjih, ko so razna dela na polju in v vinogradih.

V času priprav na kongres sindikata tekstilcev se zaostruje borba za dosego polletnega plana

Delavstvo tekstilne industrije Jugoslavije razvija močno tekmovalno na čast II. Kongresa sindikata tekstilcev Jugoslavije, ki se bo vršil 3. maja v Ljubljani. Tekmovalje je istočasno povezano s pripravami na 1. maj in II. Kongres GO ZSS. Poseben poudarek pa dobiva to predkongresno tekmovalje v času proslave 30-letnice ustanovitve KPJ, ki ji izkazuje delavstvo svoje globoko zaupanje, zlasti še v teh dneh, ko s ponosom in neuklonljivo zavrača ogabne klevete Informbiroja. Tekstilni kolektiv, ki so sprejeli tekmovalje Tov. vol. in vig. izdelkov Maribor, s konkretnimi kolektivnimi in zelo številnimi individualnimi delovnimi obvezami, jih v veliki večini izpolnjuje zavestno in s tem premagujejo vsakodnevne težkote izpolnjevanja plana.

Najbolj srčita borba za dosego polletnega plana se vrši v kolektivih, kjer tromesečnega plana niso mogli izpolniti zaradi raznih velikih objektivnih težkote, ki so bile največje v januarju in februarju. Zato sprejemajo v takih kolektivih obveze, da nadoknadijo zaostanek plana v določenem času.

»Polletni plan bo in mora biti izpolnjen« je parola tekstilcev v času priprav na svoj II. kongres. Izvoljeni delegati, ki so deležni zaupanja svojega kolektiva, sprejemajo in vodijo nadaljnje tekmovalje in sprejemajo nove delovne obveze ob podpori ostale večine delavstva. Tekmovalje bodo pojačali v zadnjih dneh priprav na kongres, prav posebej pa bodo še izvedli tekmovalje v času samega trajanja kongresa. Vsak uspeh tekmovalja, pa čeprav v kratkem razdobju, je doprinos k izpolnitvi mesečnega in letnega plana. Vsaka delovna zmagava pa je istočasno odgovor klevetnikom našega državnega in Partijskega vodstva, vsaka naša zmagava v končni izgradnji socializma pa je tudi prispevek k ojačanju 600 milijonskega tabora pristašev miru, katerega tvori napredni delavski razred.

V dosedanjem predkongresnem tekmovalju beležijo zahvaljujoč se razgibanemu tekmovalju, najboljše izpolnjevanje plana za I. tromesečje; Tovarna nogavic Polzela, Ind. bomb. izd. Vizmarje, Tkalnica hlačevine Celje, Tekstilna tovarna Majšperk, Tov. sukanca in trakov Maribor, in Pletenina Ljubljana. Dobro razvito tekmovalje pa je znatno zmanjšalo težkote izvrševanja plana, ki so nastale iz objektivnih razlogov v Združeni tovarni svile Maribor, Tov. vol. in vig. izd. Maribor, Tiskanina in Tekstilindusu Kranj, dočim je pomanjkljivo v Inteksu, ki je pozval vse zvezne bombazne kolektive na tekmovalje. V brigadnem sistemu dela je do sedaj med najboljšimi Mar. tekstilna tovarna, Tov. vol. in vig. izd. in Združene tov. svile, tako v brigadnem

tekmovalju, kakor v evidenci, znatno slabše pa je v tem oziru v Kranjskem bazenu, kjer ne vodijo dovolj evidence o izpolnjevanju delovnih obvez. Dobra in nazorna evidenca stonjune tekmovalni elan delavca, tega bi se morali zavedati vsi operativno administrativni in sindikalni funkcionarji. K dvigu produktivnosti delavca je pripomogla nedvomno tudi revizija norm, ki se je v glavnem dokončno izvedla. Važno in hvale vredno pa je, da kljub ojačenemu tekmovalju in reviziji norm ni padla kvaliteta blaga, čemur je pripomogla ustanovitev urada za pospeševanje proizvodnje in uvedba tekmovalja za odlično kvaliteto proizvodov kot na primer v Inteksu in Tekstilindusu, bodisi med brigadami ali posamezniki. Kakovost blaga je vplivala tudi na priložnost udarnikov poleg evidence nad neupravičenimi izostanki.

Novost predkongresnega tekmovalja, ki izhaja iz izvajanja sklepov I. kongresa ZSJ obstoja v tem, da sta Predilnica Litija in Tkalnica št. Pavel pri Preboldu pozvala delavstvo vseh tekstilnih kolektivov v območju LRS k tekmovalju za naziv najboljšega delavca v posameznih fazah tehnološkega procesa dela, ki bo dvignilo in zaostrilo borbo za izpolnitev plana na eni strani, na drugi strani pa omogočilo podelitev naziva najboljši predilec ali tkalec itd. v Sloveniji. Po dosedanjih rezultatih je najboljša udevalka nit v tkalske liste tov. Kočevar Just v št. Pavlu pri Preboldu, ki udane v 8 urah 7.300 niti brez pomočnice, Božjak Fani predica na dveh Ingolstadt strojih v Litiji presega normo za 7% in s tem dosega 92% teoretske

zmogljivosti strojev. Zelo dobri rezultati produktivnosti predice so tudi v Škofjeloški predilnici. Kot najboljši brigadir po dosedanjih podatkih sta tkalska mojstra Artnek in Šarlah v Tkalnici hlačevine Celje, ki presegata plan za 2,7% več kakor ostale brigade, pri majhnih oz. podbrigadah je poznano ime brigadirja tov. Zunkovič Ivan v Tov. vol. in vig. izd. Maribor, ki dela skupno z dvema tkalkama, ki ju hoče vzgojiti za udarnici. Njegova brigada presega delovno obvezo stalno za 8 do 10%. V Tkalnici hlačevine Celje presega odlikovanka z medaljo del. tov. Bertonec Marija delovno obvezo, ki jo je dala pri notranjem planu za 10% višjo od osnovnega plana, v času predkongresnega tekmovalja za nadaljnje 4%. Krajc Marija odlikovanka z medaljo dela v Tovarni perila Slov. Bistrica prikoji v 8 urah do 1.200 kom. moških srajc.

V predkongresnem tekmovalju se je ojačalo in izpopolnilo že obstoječe del. brigade in ustanovilo veliko število novih brigad, ki nosijo največ zaslug za dvigovanje produktivnosti. Poleg že navedenih velikih uspehov in pomanjkljivosti, katere pa je potrebno odpraviti v tem tekmovalju pa obstojajo tudi te, da tekmovalne komisije ne vodijo dovoljne evidence in popularizacije prijemov dela najboljših delavcev, da uprave podjetja ne nudijo dovolj pomoči v nekaterih kolektivih pri odpravi teh napak, da v nekaterih kolektivih tekmovalne komisije zaostrajo za velikim tekmovalnim poletom delavstva, ki se odraža v ponosu do našo Partije s tov. Titom na čelu. Z.

Kolektiv rudnika Hrastnik z udarniki na čelu uspešno izpolnjuje planske naloge

Slovenski rudniki so bili prvi zmagovalci četrletnega plana v Jugoslaviji in niso redki, ki so precej predčasno izpolnili svojo plansko nalogo. Rudarji premogovnika Hrastnik pa kljub silni volji in požrtvovalnosti niso mogli izpolniti plana prvega četrtletja, kajti še danes popravljajo zapuščen kapitalističnega gospodarstva v rudniku; kapitalisti so stremeli samo za tem, da so iztisnili čim več premoga iz rudnika, z zaplivanjem in popravljanjem pa niso »izgubljali časa«.

Rudnik Hrastnik ima dva obrata, to je obrat Ojstro in Hrastnik. Vsi hrastniški rudarji vedo, da so na Ojstrem, ki je napovedalo Hrastniku tekmovalje za 1. maj, vse mesece v letošnjem letu izpolnjevali in presegali plansko proizvodnjo. Januarja je bil njihov plan dosežen 100odstotno, februarja 105,4odstotno in marca 102stotno. Hrastnik pa je nekoliko zaostajal s planom, januarja je doseglo 85,3 odst., februarja 100,4 odstotka in marca 98,1 odstotka. Neizpolnjevanje plana v obratu Hrastnik je povzročilo, da kolektiv rudnika Hrastnik ni stoođstotno izpolnil četrletnega plana.

Delovni pogoji so v obeh obratih približno enaki, pa vendar je obrat Ojstro prehitel Hrastnik. Njegovi uspehi so predvsem sad dela novih obratovodij, Merdavaš Štefana in Šterna Edvarda, ki vlagata vse sile, da bi se izboljšali delovni pogoji. Izboljševalna dela so načrtna in tudi sklepe obrtnih konference dosledno izvajajo.

»Delo in uspehi našega obrata,« je dejal predsednik podobora obrata Ojstro, »pričajo, da hrastniški rudarski kolektiv ni med zadnjimi izpolnjevalci plana. Med nami so udarniki kakor Knez Matija in Kmet Martin, ki so naš ponos.«

Udarnika Knez in Kmet bi morala še daj časa imeti naslov udarnika, če bi v lanskem letu v Hrastniku proglasili udarnike takrat, ko so izpolnili pogoje, Ker pa so pogosto odlašali, sta omenjena to-

variša bila prikrašajana, kar pa bodo sedaj popravili.

Udarnik Kmet Martin, rudarska grča, ki je v mesecu marcu presegal normo za 65 odstotke, je pravi delavec socialistične družbe, prvi v hrastniškem kolektivu in med najboljšimi rudarji Zasavskega bazena.

V februarju so v hrastniškem rudniku na pobudo delavcev samih in uprave, ustanovili delovne brigade. Na Ojstrem imajo dve brigadi, ki ju sestavljajo najboljši delavci, partijski in sindikalni funkcionarji. Brigada na Ojstrem je sestavljena iz dveh števil, ki imajo tri odkope. Takšen sestav brigade se je pokazal kot zelo dober, kajti uspehi ojsrskih brigad so lepiši kakor pa uspehi brigad na obratu Hrastnik. V Hrastniku je namreč v brigadi po 40 ljudi, kar je gotovo preveč in ni takšnega delovnega poleta kot na Ojstrem. Na obratu Hrastnik pa se borijo tudi s pomanjkanjem vozičkov. Vsekakor pa bi bilo dobro, da bi na obratu Hrastnik sestavili brigade po zgledu obrata Ojstro.

Mladina hrastniškega rudnika je v splošnem dobra in ima precejšen delež pri izpolnjevanju plana. To potrjujejo tudi številni mladinski udarniki. V rudnik Hrastnik bi morala priti v letošnjem letu še nova mladina — 195 jih predvideva plan. Zaradi slabe aktivizacije na terenu pa doslej še ni prišel niti en mladinec. To pa je gotovo ena izmed ovir pri izpolnjevanju plana, kajti hrastniškemu rudniku primanjkuje delovnih moči in prav zato velikokrat delajo ob nedeljah. Pa ne samo pomanjkanje delovne sile, tudi odstotek izostankov je tako na obratu Ojstro kakor na obratu Hrastnik previsok in eden izmed odločilnih vzrokov, da morajo zavedni rudarji vlagati več naporov in nadomeščati nedisciplinirane tovarise, da kljub vsem težavam čim višje dosegaajo plan. Ti izostanki povzročajo, da rudnik Hrastnik mesečno proizvađa nekaj sto ton premoga manj. Zato je naloga predvsem sindikalne podružnice, da z nenehnim prepričevanjem posameznikov zboljša delovno disciplino, da bodo kršilci delovne discipline spremenili svoj odnos do dela in sledili zgledu najboljših, udarnikov, ki so povsod in tudi v hrastniškem kolektivu s tov. Kmetom na čelu vzor socialističnih borcev pri izgradnji socializma.

Kako bomo izboljšali socialno zavarovanje

Socialno zavarovanje, ki se je razvilo v kapitalističnem družbenem sistemu, ni bilo delavskemu razredu podarjeno, ampak si ga je delavski razred priboril v stalni borbi proti izkoriščevalcem. V kapitalistični družbi ureditvi je socialno zavarovanje instrument takozvane socialne politike; ki naj bi omiljevala ostrene družbenih krivih, storjenih izkoriščanih razredom. V tej borbi za izboljšanje svojega družbenega položaja pa delavski razred ni uspel takoj in v celoti, ampak v etapah in samo deloma.

Zaradi takega izvora socialnih pridobitev pa nam postane razumljiva neenotnost organizacije in tudi materialno-pravnih predpisov v socialnem zavarovanju. S tako razcepljenostjo je kapitalistični razred preprečeval enotnost delavskega nastopa. Cilj namreč ni bil zaščititi socialno šibkejših, temveč v kapitalistični družbi omiliti razredna nasprotstva. Tako so bile vse pridobitve le posamezne izsiljene koncesije, ne pa reševanje popolne zaščite delavskega razreda kot celote.

Od tako pojmovanega socialnega zavarovanja je socialistična družba prevzela samo ime, ne pa vsebine. V kolikor pa so tu in tam ostali ostanki stare vsebine, jih je treba odpraviti, čim je dana za to ekonomska možnost.

Danes imamo v Jugoslaviji enotno socialno zavarovanje tako v organizacijskem kot v materialno-pravnem oziru, kar je logična posledica enotnosti delavskega razreda, ki je na zunaj vidna v Zvezi sindikatov in enotnosti interesov delavskega razreda in državnega sektorja našega gospodarstva.

Neupravičeno bi bilo trditi, da je sedanje socialno zavarovanje, posebej še pokojninsko zavarovanje slabo. Nasprotno, dobro je in napram predvojnemu zavarovanju pomeni ogromen korak naprej. Vendar je bilo treba ob sprejetju sedanjega Zakona o socialnem zavarovanju upoštevati takratno finančno zmogljivost države. Posledica tega je bila, da se je pri izvajanju tega zakona upoštevalo dosedanje zavarovanje, naslonili smo se nekoliko na preteklost. Ta takratna nujna hiba je zasenčila dobre strani sedanjega zakona. Ker takrat še nismo imeli zadostnih finančnih sredstev (čeprav že precej večja kot pred letom 1941), je bilo postavljeno za merilo dajatev zavarovalna doba, ne pa trajanje delovnega razmerja. To se je zlasti poznalo pri pokojninah, kjer pride daljše ali krajše trajanje zavarovanja najbolj v poštev. Iz istega vzroka se je vzelo kot povprečje za določitev višine pokojnine, zaslužek za delo pred osvojitvijo v nominalni vrednosti, čeprav vemo, da je kupna moč našega denarja danes drugačna.

To, kar je bilo pred 2 ali 3 leti naj-

nost, je danes že napaka. S spremenjenim ekonomskim položajem naše države, rastočim številom delavstva in rastočo proizvodnjo so tudi možnosti in potrebe v socialnem zavarovanju porasle. Zato je treba zakone, oziroma uredbe spremeniti skladno z dosedanjimi potrebami in možnostmi. Osnovno merilo za prejetanje dajatev s strani socialnega zavarovanja mora postati celotna doba resnične zaposlitve, ne glede, da-li je bil posameznik ves čas tudi zavarovan ali ne.

V Sloveniji imajo pokojninsko zavarovanje rudarji še iz preteklega stoletja. Privatni nameščenci so dobili pokojninsko zavarovanje (Slovenija in Dalmacija) leta 1909, medtem ko bi ga delavski razred kot celota z izjemo poljedelskih delavcev moral dobiti s 1. julijem 1925 po zakonu o zavarovanju delavcev. Toda ta zakon je bil izdan 1. 1922, t. j. v času, ko je delavski razred pod vplivom Velike oktobrske revolucije ograjal vladajočo buržoazijo. Leta 1925, ko bi bilo treba izvesti v celoti zakon o zavarovanju delavcev iz 1. 1922, se je buržoazija že konsolidirala, prvi val delavskega gibanja, ki je nastal kot posledica zmagovite revolucije v Rusiji, je bil zatrt. Zato se je buržoazija bivše Jugoslavije počutila dovolj močno, da dane obljube ni izvršila. Pokojninsko zavarovanje je torej za ogromno večino delavskega razreda ostalo prazna obljuba na papirju, in sicer do 1. septembra leta 1937, ko je zaradi fašistične agresije vojna bila samo še vprašanje časa. Kapitalisti so tedaj v strahu pred delavskim razredom izvedli to, kar so 12 let odlašali.

Vprav v tem, da sedanje socialno zavarovanje še vedno upošteva za pokojnino samo tiste zaposlitve, v katerih je bil zavarovanec tudi pokojninsko zavarovan, da se pri odmerjanju pravic iz pokojninskega zavarovanja naslanja na navedene datume, obstaja njegova osnovna pomanjkljivost. To dejstvo je vir mnogih in čestih pritožb proti našemu socialnemu zavarovanju. Težko pa je trditi, da niso upravičene pritožbe tistih delavcev, katerim se od njihove 20, 30, pa celo 40-letne zaposlitve šteje v pokojninsko zavarovanje samo zaposlitve od 1. septembra 1937 dalje, medtem ko se privatni nameščencem šteje od 1909 leta dalje, rudarjem pa brez omejitve.

Upoštevanje samo dobe dejanskega zavarovanja seveda privede v posameznih primerih do nerazumljivih posledic. Dvig (povračilo) vplačanih prispevkov pri Bratovski skladnici je povzročil za rudarja, ki je dobil povrnjen samo del prispevkov, izgubo vseh pridobljenih pravic v pokojninskem zavarovanju za dobo, za katero so bili vrnjeni prispevki. Če pa je to storil privatni nameščenc, je izgubil le del pridobljenih pravic. V tem pogledu so torej bili privatni name-

ščenci, zavarovani pri Pokojninskem zavodu, v privilegiranem položaju napram rudarjem. Zaradi tega so se dogodili primeri, da rudarji niso imeli ob onemoglosti ali ostarelosti pravice do pokojnine, čeprav so bili zavarovani tudi nad 20 let, ker so dvignili prispevke v času, ko so postali brezposelni. Če pa bi bili zavarovani pri Pokojninskem zavodu, bi imeli kljub dvignjenim prispevkom po sedanjem zakonu pravico do pokojnine.

Leta 1938 je bil izdan pravilnik o zbiranju in uporabljanju podpornega sklada za onemoglost in starost, po katerem so se mogle starim in onemoglim zavarovancem, ki še niso pridobili pravice do pokojnine, priznati podpore. Število takih podpor pa je bilo odvisno od višine sredstev omenjenega sklada. Zato je del zavarovancev dobil te podpore, ki pa so bile pozneje spremenjene v pokojnine in znašajo danes od 1200 do 2000 din. Ostalim onemoglim in starim zavarovancem, katerim podpore niso bile priznane po omenjenem pravilniku, ali pa ki so ostareli ali onemogli kasneje, so bile podpore priznane po posebni odločbi ministra za delo FLRJ, ki pa znašajo 700, 900 ali 1200 din.

Te podpore pa niso bile spremenjene v pokojnine. Podpore niso enakovredne pokojninam. Pokojnina je pravica, podpora pa se dodeli samo, če prisilec nima drugih dohodkov. Rodbina prvih imajo pravico do minimalne pokojnine (za vdovo din 1000.— in za vsakega otroka po din 200.—), rodbina drugih pa samo do podpore (za vdovo polovico, t. j. 350, 450 ali 600 din, za otroke pa četrtino: 175, 225 ali 300 din). Samo po sebi se razume, da so pri tem predvsem prizadeji naprednejši delavci.

Prvo osnovno vprašanje v našem pokojninskem zavarovanju je torej v tem, da najdemo pravilno rešitev, vračunavanja let oziroma dobe zaposlitve v času pred 1. septembrom 1937 in to predvsem za starejše delavce, ki so že upokojeni in ki bodo upokojeni do leta 1951, kar je do danes rešeno polovično in nezadovoljivo.

V pokojninskem zavarovanju se pokojnina računa po povprečnem mesečnem zaslužku zadnjih 5 let pokojninskega zavarovanja. Ker pa teh 5 let sega še vedno v dobo okupacije, za katero se jemljejo zavarovani zaslužki na dan 6. aprila 1941, to znatno znižuje osnovo, po kateri se računa pokojnina.

To je drugo osnovno vprašanje, ki ga je treba rešiti v našem pokojninskem zavarovanju. Pri reševanju tega vprašanja je treba temeljito in končno prekriti s stališča naše današnje družbeno-ekonomske stvarnosti.

Dr. M. Butina

Sprejemanje in uresničevanje konkretnih individualnih obveznosti bo vsebina našega tekmovalja v počastitev II. kongresa Zveze sindikatov Slovenije

Udarnik Kmet Martin

Pri težkih delih v rudarstvu in gradbinstvu se bo delalo po štiri ali dve uri dnevno

V »Uradnem listu« FLRJ štev. 31 od 9. aprila t. l. so bile objavljene uredbe ministrstva za delo o skrajšanju rednega delovnega časa za posebna dela v rudarstvu in gradbinstvu.

Z uredbo je skrajšan delovni čas na šest ur dnevno: za jamska dela v deloviščih, kjer dosega temperatura 30°C in več; za jamska dela, kjer znaša merjena vlažna katavrednost 11 kata-stopinj, in za jamska dela na posebno mokrih deloviščih, kjer so delavci stalno izpostavljeni curkom vode s stropa in s strani. Predviden je tudi skrajšan redni delovni čas na štiri ure dnevno za jamska dela, kjer znaša merjena vlažna katavrednost 7 kata-stopinj.

Za dela v gradbinstvu se glede na težke delovne pogoje v kesonih skrajša redni delovni čas, in sicer: za dela pod absolutnim pritiskom do 1,75 atmosfer — delovni čas 7 ur dnevno, ki se opravlja v dveh partijah s pre-

sledkom najmanj 4 ur; za dela pod absolutnim pritiskom od 1,75 do 2,5 atmosfer — delovni čas 6 ur dnevno, ki se opravlja v dveh partijah s presledkom najmanj 6 ur. Prav tako se skrajša delovni čas pod absolutnim pritiskom od 2,5 do 3 atmosfer — delovni čas 5 ur dnevno, ki se opravlja v dveh partijah s presledkom najmanj 8 ur; za dela pod absolutnim pritiskom od 3 do 3,5 atmosfer — delovni čas 4 ure dnevno, ki se opravlja v dveh partijah s presledkom najmanj 10 ur; za dela pod absolutnim pritiskom od 3,5 do 4 atmosfer — delovni čas 2 uri dnevno brez presledka.

V ta čas je všteti tudi čas, ki je potreben za spuščanje v keson in izhod iz kesona.

Osebam, ki so zaposlene pri delih s skrajšanim rednim delovnim časom, se obračuna plača po predpisih zadnjega odstavka 23. člena uredbe o plačah delavcev in učencev v gradbinstvu.

Utrjevanje sindikalnih organizacij OS-a Celje pospešuje izpolnjevanje planskih nalog

Prejšnjo soboto in nedeljo so delegati, ki so zastopali nad trinajst tisoč delavcev celjskega območja, pregledali na 5. rednem obnem zboru okrajnega sveta Celje njegovo delovanje, pregledali uspehe in neuspehe ter opozorili na pomanjkljivosti.

Delovni kolektivi na območju Okrajnega sveta v Celju so v letu 1948 izvršili vse svoje planske naloge. Tudi letos, v tretjem letu petletke, kolektivi v vztrajnosti nadaljujejo borbo za čimprejšnjo izpolnitev planskih nalog. Uspehi, ki so jih dosegli v prvem četrtletju, letos pressegajo vse dosedanje, saj so nekateri kolektivi tudi za 43% presegle plan. Največ je preseglala plan Ikalnica hlačevine, Kemična tovarna in Zelezarna Store, ki je v januarju dosegla največjo zmogljivost od svojega obstoja do danes. Vse-akor je uspeh pripisati temu, da v kolektivih delajo večinoma že po tehničnih normah, kakor je to primer v Ikalnici hlačevine v Celju, kjer dela letos nad 75% delavcev po tehničnih normah.

Tudi zaslužena priznanja in nagrade niso izostale pri takih uspehih, kot so jih dosegli naši kolektivi. Tako je Zelezarna Store prejela zastavo, Kolektiv gozdne uprave je prejel prehodno zastavo in denarno nagrado, II. sekcija za vzdrževanje proge pa nagrado in zastavo Zvezne vlade. Nadalje Tovarna emaljirane posode, kolektiv podružnice Narodne banke in drugi so želi priznanje.

Tekmovanje je v celjskih delovnih kolektivih stalna oblika dela in je v nekaterih kolektivih prav vzorno organizirano. Dobro imajo tekmovalne organizirane predvsem v Tovarni sadnih sokov in marmelade, kjer imajo uvedeno tekmovalne celice med pisarniškim osebjem. Vsa tovarna je ogromna brigada, ki je razdeljena na manjše brigade po oddelkih, ki potem laže tekmujejo med seboj. Dobro imajo organizirano tudi tekmovalne v Tovarni emaljirane posode, Ikalnici hlačevine in Mohorjevi tiskarni.

Pri vzgoji kadrov so kolektivi mnogo naredili, a kljub temu se je ugotovilo, da so polagali še vse premalo važnosti

temu vprašanju. Dobro so imeli organizirane tečaje v Ikalnici hlačevine, Tovarni sadnih sokov in Mohorjevi tiskarni, kjer se je vršila prav za prav letoletna grafična šola pod okriljem Glavne direkcije grafične industrije.

Kulturno-prosvetno delo je bilo močno razgibano, pa tudi agitacija in propaganda, ki je služila predvsem izpolnitvi plana oziroma planskih nalog. Premalo pa je bilo dela za povezavo mesta z vasjo, kar se je razgibalo šele sedaj v prvomajskem tekmovalju.

Na koncu je bil sprejet tudi sklep, da se bomo borili za to, da bo čim več naših delavcev lahko obiskovalo večerne delavske gimnazije, organizirali bomo v vseh podružnicah študijske krožke, kjer bomo člane seznanjali predvsem s teorijo marksizma-leninizma, razvili bomo vse oblike kulturno-prosvetnega dela, pri tem pa nenehno skrbeli za dvig kvalitete in idejnosti v izvajanju, nudili bomo pomoč že vsem obstoječim sindikalnim kulturno-umetniškim društvom ter z dobro politično pripravo ustanovljali nova društva tam, kjer bodo za to pogojli.

Nudili bomo konkretno pomoč pri socialistični preobrazbi vasi, in sicer na ta način, da bomo z delovnimi kmeti, zlasti pa s kmetijskimi obdelovalnimi zadrugami in najtesnejši povezavi. S pomočjo delavcev-strokovnjakov bomo nudili pomoč pri mehanizaciji kmečkega dela, z uvajanjem tehnike na vasi pa bomo dvignili življenjsko raven našega podeželskega ljudstva, olajšali njegovo delo, povečali hektarski donos ter tako tudi krepili bratstvo med delavci in kmeti.

Premalo pozornosti pa so sindikalne podružnice posvečale disciplini, predvsem neopraciranim izostankom, ki so ponekod narasli celo na 14,87%, kakor je to primer v gradbenem podjetju »Beton« v Celju in drugod.

Najbolj razveseljivo pa je to, da se sindikalne organizacije dan za dnem krepijo in da je danes na območju okrajnega sveta v Celju 113 podružnic s 3357 sindikalnimi aktivni in s čez 13.000 člani.

Denarno varčevanje — del borbe za plan

Podlaga zdrave finančne in gospodarske politike je in bo ostalo varčevanje. Pod novim pojmom varčevanja v našem gospodarstvu razumemo tisto, ki je ravnosporno pomenu varčevanja v vulgarno-kapitalističnem smislu, nasprotno stiskanju pasu in pritrgovanju od ust. Danes imamo možnosti, da mrtva denarna sredstva oživimo, da jih mobiliziramo in tako uporabimo, da koristijo skupnosti in posamezniku. S temeljitimi spremembami v našem kreditnem sistemu je denarno varčevanje dobilo velik pomen, kar razvidimo iz tega, da je z novo uredbo o hranilnih vlogah postavljena hranilna služba pod posebno varstvo in skrb države.

Mišljenje, da ni danes dovolj pogojev za širši razvoj denarnega varčevanja, ker je zaradi nedovoljnega blagovnega fonda življenje precej drago, je povsem zgrešeno. Prav v dobi, ko je blagovni fond nižji od kupnega, nastajajo denarni prihranki pri prebivalstvu. V tej dobi je treba odlagati za kasnejše nakupovanje nekaterih predmetov, dokler se blagovni fond ne poveča. Če ne bi pristopili k organiziranemu zbiranju tako nastalih prihrankov, bi pomenilo dovoliti, da kupni fond pritiska blagovnega, kar vodi k zmanjšanju kupne moči, kot tudi realnega zasluzka in hkrati k zmanjšanju vrednosti naše valute. Prav nasprotno, to plansko nalogo je treba poprijeti in doseči, da nastale prihranke zberemo v državnih bankah, hranilnicah in kmetijskih zadrugah ter na ta način vplivamo na zmanjšanje kupnega fonda in da sočasno dobimo del potrebnih sredstev

za izpolnjevanje vsedravnega kreditnega plana. Izpolnjevanje vsedravnega kreditnega plana pa se zaščiti s povečanjem proizvodnje, kar pomeni tudi povečanje blagovnega fonda. Vse to poleg ostalih gospodarskih mer vpliva na dosego ravnotežja med blagovnim in kupnim fondom in na zvišanje kupne moči dinarja. S takim napredkom denarnega varčevanja doprinasmo k čuvanju vrednosti naše valute in s tem k dvigavanju realnega zasluzka in življenjskega standarda delovnih ljudi.

Eden izmed ukrepov za dvig denarnega varčevanja in težnja, da dobi varčevanje res množičen značaj, je odredba o ustanovitvi hranilnih blagajni pri vseh gospodarskih podjetjih, uradih in ustanovah. Z njo je delovnemu ljudstvu omogočeno, da svoje prihranke čim laže in enostavneje vlagajo in dvigajo. Upravam sindikalnih podružnic pa je zadana važna in velika naloga, da nenehno vzgajajo pri svojih članih smisel pravega socialističnega varčevanja, da bo varčevanje prišlo v kri vsakemu delovnemu človeku, da bo vsakdo spoznal koristi, ki jih prinašajo posamezniku in skupnosti prihranki, vloženi na hranilno knjižico.

Če se bodo naši delovni ljudje zavdali, kako velikega pomena je denarno varčevanje, predvsem na sedanji stopnji izgradnje socializma, v tretjem odločujočem letu naše petletke, bodo častno izpolnili naloge, ki jih glede denarnega varčevanja postavljata pred nas resolucija II. plenarnega zasedanja CK KPJ in resolucija III. kongresa Ljudske fronte Jugoslavije.

Sejmo oljarice, da izboljšamo preskrbo delovnih množic

Pri setvi oljaric smo dosegli v letošnji kampanji že lepe uspehe in ob dobri letini jih bomo pridelali toliko, da bodo naše tovarne do prihodnje setvene kampanje polno zaposlene. V Sloveniji imamo namreč dovolj tovarna za predelavo semena oljarice, zato je naša naloga, da pokrbimo zanje.

Ker države, s katerimi imamo trgovinske pogodbe, pogosto kršijo pogodbe ali pošiljajo blago z velikimi zamudami, si moramo pomagati sami. Naši delavci v industriji so že z neštetiimi iznajdbami in izpopolnitvami prispevali in dnevno prispevajo k samoosvojitvi v našem gospodarstvu. Revolucionarno rešujejo proizvodne naloge in se pri tem ne strajajo težav. Če smo torej na tem področju premagali težave, bomo nedvomno s odločanjem in dobro voljo vseh graditeljev socializma v naši domovini rešili tudi pereče vprašanje v naši preskrbi, vprašanje maščob. Predvsem državna posestva, kmetijske obdelovalne zadruge in kmetje privatniki so torej tisti, ki bodo omogočili, da bodo naše tovarne za izdelovanje olja obratovale s polno zmogljivostjo, da bomo okrepili fond maščob in da bodo naši delovni ljudje z njimi bolje in redneje oskrbovani.

Mladina in še posebej naši pionirji so pokazali v preteklem letu mnogo volje za zbiranje zdravnih želišč in pri tem dosegli lepe uspehe. Kakor so jim učitelji in vzgojitelji znali vzbuditi zanimanje za to akcijo, tako jim morajo vzbuditi tudi veselje do setve oljarice, bučnic in sončnic.

Če bomo cestarjem in železničarjem razložili pomen setve oljaric in če bodo razumeli pomen te akcije, bodo nedvomno naši mnogo primernejši, doslej neizkoriščenejši sveta ob progah in cestah in pridelek se bo večal, imeli bomo več olja.

Pri setvi oljaric pa bodo največ pri-

spevala državna posestva, kmetijsko-obdelovalne zadruge in kmetje privatniki, ki že sklepajo pogodbe za oljarice. Ker pa ni dovolj, da samo kontrahirajo, morajo skrbeti, da bo povsod zasejana predvidena količina, ker le tako bodo lahko v redu izpolnili svojo obveznost do skupnosti. Seme za setev oljaric je že porazdeljeno na posamezne okraje, zato ga naj vsi zainteresirani čimprej dvignejo in posejejo. Razumljivo je, da je kontrahiranje odvisno od količine prevzete semena: čim več semena kdo prevzame, tem več bo pridelal in tem več semena bo tudi oddal. Individualne obveznosti kmetov, ki se vključijo v zadruge, preidejo na zadruge, na kar pa morajo vodstvo zadrug opozoriti.

Nekateri okraji, kakor Trbovlje, kjer so 100%no izpolnili plan kontrahaže, Ljubljana-mesto (kjer so (zaradi neizčrpnih možnosti setve oljaric na Barju) za 100% presegle plan kontrahaže, naj bodo zgled vsem tistim okrajem, ki še zaostajajo ali pa premalo in celo nič ne delajo za izvedbo setvenega plana oljarice (Maribor-okolica).

Tam, kjer še ne posvečajo dovolj pozornosti izvedbi setvenega plana oljaric, morajo čimprej prenehati s svojo nedelavnostjo, kajti zavedati se morajo, kolike važnosti so maščobe za naše delovne množice in naše tovarne, ki bodo lahko s surovinami domačega izvora izpolnjevale plan v živilski industriji.

Imamo vse, kar je potrebno za zgraditev socializma, predvsem pa delavski razred, ljudstvo, Partijo in Tita!

Ljudstvo, Partija, Fronta in Tito — to je eno!

KULTURA IN PROSVETA

Prosvetni delavci polagajo obračun svojega dela

Priloge za II. kongres sindikata prosvetnih delavcev, ki bo od 24. do 26. tega meseca v Zagrebu, so razgibale članstvo prosvetnega sindikata tudi v Sloveniji. Predkongresno tekmovalje je zajelo vse članstvo, ki z vso resnostjo izpolnjuje konkretne obveznosti, sprejete na občnih zborih ali na posebnih konferencah. Prosvetni delavci Slovenije se zavedajo odgovornih nalog, ki jih imajo kot vzgojitelji, učitelji, profesorji v vzgojnih domovih, šolah, akademijah, na univerzi ali kot umetniki, tehniki v gledališču, filmu in radiu.

Na prvem obnem zboru Republiškega odbora so tovariši delegati naših organizacij in diskusiji analizirali stanje v podružnicah in ugotovili uspehe in napake. Glavna slabost je še vedno premajhna revolucionarnost prosvetnih delavcev, kar je kot poglavitno pomanjkljivost ugotovil tudi V. kongres KPJ. Lik revolucionarnega prosvetnega delavca še ni množičen, ker velik del še ni ideološko prevzgojen. Ta prevzgoja je nujno potrebna, saj ne more biti prosvetni delavec revolucionaren bореc, če si ni prisvojil marksizma-leninizma za svoj svetovni nazor in če ga ne uporablja pri svojem vzgojnem in izobraževalnem delu. Prav zato je in bo prva naloga vsake sindikalne organizacije skrb za ideološko-strokovno poglobitev znanja vsega članstva.

Delovni polet ljudskih množic pri izgradnji socializma je zajel že takoj spočetka tudi prosvetne delavce. Kakor se množe brigade prostovoljnih delavcev Ljudske fronte in Ljudske mladine, prav tako se večja števila prosvetnih delavcev, ki aktivno sodelujejo pri izgradnji socialistične kulture v naših vaseh in mestih. V ljudski republiki Sloveniji je sedaj 10.423 prosvetnih delavcev, ki so organizirani v 171 sindikalnih podružnicah. Vse te podružnice imajo plan dela, ki ga izvršujejo. Iz podatkov, ki so nam na razpolago, ugotavljamo, da ogromen del prosvetnih delavcev ne šteti svojih moči, kadar gre za kulturno-prosvetno delo, le piše se premalo o tem delu. Ako listamo po poročilih podružnic, beremo, da so si v Ljubljani v letu 1948, prosvetni delavci samo pri prostovoljnem delu priborili 615 znakov, in sicer: 395 bronastih, 140 srebrnih, 48 zlatih, 32 zlatih na rdečem polju, 3 bronaste I reda in 2 srebrna

L reda. Vseh prostovoljnih delovnih ur so opravili 73.272. To so pa le ure prostovoljnega dela pri gradnji stanovanjskih blokov, Litostroja in na Dolenjski cesti. Če pa vzamemo v roke podatke s področja kulturno-prosvetnega dela, ugotovimo, da je samo 31 članov podružnice na drž. učiteljsku v času od 1. septembra 1948 do 1. februarja 1949 izvršilo 7360 ur izvenšolskega dela. Ali drugi primer: V okraju Krško je med 276 člani: 36 knjižničarjev, 16 zborovodij, 18 režiserjev, 125 raznih funkcionarjev v množičnih organizacijah (OF, AFŽ, LMS). Imeli so 250 raznih predavanj, 87 strokovnih konferenc, nadalje je 59 članov funkcionarjev v KLO-jih, odborih OF in zadrugah, 18 jih vodi izobraževalne tečaje za mladino s 450 tečajniki. Pri ustanovitvah obdelovalnih zadrug je sodelovalo 5 članov in so vodili 88 proslav. Taki okrajni odbori pa v našem sindikatu niso osamljeni. Med temi so najvidnejši: Lutomer, Dravograd, Jesenice, Ptuj, MOZ Ljubljana in Maribor.

Če pregledamo statistične podatke Republiškega odbora sindikata prosvetnih delavcev za Slovenijo, ugotovimo, da je v letu 1948. na cesti Bratstva in enotnosti sodelovalo 496 prosvetnih delavcev, na ostalih gradbiščih 216, vodilo je kulturno-umetniške prireditve in sodelovalo pri njih 1460 članov. Nadalje je sodelovalo pri pevskih zborih 572 članov, pri diletantskih skupinah 106. folklornih skupinah 78, ljudskih knjižnicah 490, pri fizikalnih društvih 348. 594 prosvetnih delavcev je vodilo razne tečaje. V tečajih jih je učilo 1019, na ljudskih univerzah predavalo 260. Že te številke, ki pa ne zajemajo vsega članstva, temveč le 80%, kažejo, kako močno je hotenje, čimprej dvigniti kulturno raven naše vasi in doseči trdno povezavo s sindikalnimi organizacijami ročnih delavcev. Če pa še upoštevamo, da počujejo zaradi pomanjkanja strokovnega vzgojnega kadra mnogi učitelji in profesorji nad maksimalno obveznostjo, potem moramo priznati, da so prosvetni delavci, kljub slabostim, ki delo zavirajo, opravili mnogo družbeno koristnega dela.

Za izredno delo, ki ga vršijo, so bili posamezniki že tudi odlikovani. Tako je bila odlikovana z Redom dela I. stopnje tov. Fakin Iva, tajnica okrajne podružnice Ljubljana-okolica vzhod. Z Redom dela

II. stopnje sta bila odlikovana Brezovar Matija, šolski upravitelj v št. Rupertu pri Mokronogu, in Ferlic Anton, upravnik dijaških domov v Mariboru. Red dela III. stopnje je prejelo 11 naših članov. Z medaljo dela je bilo odlikovanih 26 članov. Denarne nagrade ministrstva za prosveto ali okrajnih prosvetnih poverjenic je prejelo več sto prosvetnih delavcev. Vsa ta odlikovanja, nagrade in pohvale pričajo, kako visoko ceni ljudska oblast delo prosvetnih delavcev, ki žrtvujejo svoje sile za izgradnjo socializma.

Glavna naloga prosvetnih delavcev, to je vzgoja novega človeka, zahteva izrednih naporov tudi od sindikalnih organizacij. Sindikalne organizacije prosvetnega sindikata v Sloveniji štejejo 140 šolskih in 31 nešolskih podružnic. Težišče dela pa je na vzgojnih ustanovah, kajti 76,08% članov je aktivnih pedagoških delavcev.

Za povečanje kvalitete dela poglobljajo prosvetni delavci svoje strokovno znanje na študijskih krožkih. V večjih središčih so bile povsod organizirane strokovne komisije, ki družijo vse vzgojitelje iste stroke. Te komisije imajo tedenske sestanke, na katerih obravnavajo problematiko svojega predmeta, razpravljajo o učbenikih, jih sestavljajo, obenem pa tudi kontrolirajo učne načrte. Najbolj uspešne so bile strokovne komisije prirodoslovcev, matematikov, zgodovinarjev in geografov v Ljubljani ter pedagoška v Mariboru.

Niž manj živahno kot v šolskih podružnicah je delo v velikih podružnicah obeh gledališč, radia, filharmonije in filma. Obe gledališki podružnici v Ljubljani in Mariboru sta izvršili doslej poleg rednega dela s številnimi obiski tovarn in podeželja, izredno veliko za dvig in razumevanje gledališke umetnosti med ljudstvom. Prav tako more pokazati tudi podružnica Filharmonije na izredno številno prireditev mimo svojega rednega programa. Podružnica radia in filma sta vzgojili nekaj racionalizatorjev in izumiteljev, ki so v svojih aktivnih svetlih zgledih socializmu predanega človeka.

Ko tako ocenjujemo delo sindikata prosvetnih delavcev, ugotavljamo velik napredek od I. kongresa. Ti uspehi so posledica smotrnega izgrajevanja kadrov in prosvetne politike, ki jo usmerjata petletni plan in CK KPJ. O. F.

RAZSTAVA SLOVENSКИH IMPRESIONISTOV

V torek 12. aprila je bila odprta v prostorih Moderne galerije v Ljubljani slikarska razstava z naslovom »Slovenski impresionisti«, ki kaže prerez umetniškega delovanja štirih naših velikih umetnikov: Ivana Groharja, Richarda Jakopiča, Matije Jame in Mateja Sternena, od katerih zadnji je edini še živ in kljub svoji visoki starosti posega v naše kulturno življenje z novimi umetninami. Razstavnji prostori so bili svečano okrašeni, saj je razstava za nas Slovence pomemben kulturni dogodek, kajti ti štirje umetniki so ponesli slovensko slikarsko umetnost po vsem kulturnem svetu in tako dokazali, da more tudi majhen narod roditi velike umetnike.

Ta razstava, ki sovpada z 80 letnico rojstva Richarda Jakopiča, ki se je rodil 12. aprila 1869. je prva razstava, katero prireja Ravnateljstvo Moderne galerije z namenom, da bi bila razstava čim bolj popolna in bi čim bolj pokazala življenjsko delo teh velikih slovenskih umetnikov. Zato je ravnateljstvo galerije zbralo najboljša in najznačilnejša dela, četudi je naletelo pri tem na mnoge ovire. Minister prosvete je odprl razstavo in poudaril, da je ta razstava tudi proslavljenje tridesetletnice KPS, ki se ne borj samo za osvoboditev delovnega ljudstva od izkoriščanja, temveč tudi za to, da pride delovno ljudstvo do kulturnih pridobitev, kar dokazuje med drugim ta razstava. Ti štirje možje, katerih dela so razstavljeni, so bili, je dejal, ne samo ve-

liki umetniki, temveč tudi veliki patrioti, ki so našo umetnost ponesli v veliki svet. Pri tem je omenil izjavo Moše Pijade, ki je nekoč razložil, kako velik utis so napravili naši impresionisti, ki so razstavljalj v Beogradu. Na koncu je poudaril, da bo ta razstava velika pobuda mladim umetnikom za njihovo bodoče delo.

Razstava je prirejena zelo vestno. Vsak umetnik ima svoja dela v svojih prostorih, ob vsaki umetnini je naslov dela, svetloba jasna — slike odbrane tako, da iz njih čutiš vso osebnost, pa tudi past posameznega umetnika. Največ del je Richarda Jakopiča, pa tudi ostali imajo razstavljenih toliko umetnin, da je njihovo umetniško delovanje popolnoma razvidno, četudi je bila izbira težka, saj je, kolikor je to danes dognano, Richard Jakopič ustvaril najmanj 1471 del, Grohar 509 del, Jama 711 in Sternena 692 del.

Razstava je ena od najpopolnejših razstav, kar smo jih videli. Privabila bo vsakogar, ki hoč spoznati veličino naših impresionistov in našo kulturno moč — predvsem pa tiste, ki se žele kaj naučiti od naših največjih mojstrov. Da pa bi vsakdo mogel to spoznatj še globlje, je Moderna galerija izdala za razstavo knjigo »Slovenski impresionisti«, ki vsebuje razpravo Franca Steleta »Slovenski impresionisti«, v kateri so podani tudi življenjepis vseh štirih umetnikov, dodanih pa je 16 reprodukcij njihovih del. K.

400 milijonov dinarjev za dvig kulturno-prosvetnega in fizikalnega udejstvovanja članov sindikata

Vlada Federativne Ljudske republike Jugoslavije je tudi letos dodelila Zvezi sindikatov Jugoslavije 400.000.000 dinarjev za razvoj kulturno-prosvetnega in fizikalnega dela, prav tako kakor tudi za pomoč organizacijam Ljudske tehnike pri podjetjih in ustanovah. Ta velikanska gmojna pomoč je pomemben prispevek za povečanje in izboljšanje kulturno-prosvetne in fizikalne dejavnosti pri sindikalnih organizacijah. Skupni proračun za kulturno-prosvetno in fizikalno delo v sindikalnih organizacijah znaša v letu 1949., če upoštevamo ta prispevek in neuporabljena sredstva Centralnega odbora iz leta 1948., skupaj 581.956.000 dinarjev. Od tega zneska se bo porabilo za kulturno-prosvetno delo 174 milijonov, za ljudsko tehniko 20 milijonov in 87 milijonov za fizikalno delo. Razen teh sredstev bodo sindikalne organizacije porabile znatne sile iz skladov vodstva in skladov, ki so pri vseh sindikalnih organizacijah.

Vsota za kulturno-prosvetno delo, ki znaša nad 48 milijonov dinarjev, je določena za sindikalne šole Centralnega

odbora in Glavnih odborov ljudskih republik kakor tudi za stalne sindikalne tečaje. Vsoto 56 milijonov dinarjev bodo prejela kulturno-umetniška društva in skupine za umetniške voditelje, potrebščine, turneje itd. Največji del proračuna pa je določen za investicije, dograditev, adaptacijo in zgraditev novih domov za kulturo in delavskih klubov, za katere je določena vsota 270 milijonov dinarjev. Samo za ureditev novih rdečih kottičkov in klubov, za nabavo knjig ter za otvoritev novih knjižnic in čitalnic, za nabavo radijskih aparatov in kinoaparatur je določena vsota 35 milijonov dinarjev.

Investicije za potrebe fizikalne v sindikalnih organizacijah znašajo nad 73 milijonov dinarjev, s katerimi bodo zgradili fizikalne dvorane, igrišča, terene, dogradili stadione itd.

Za tečaje in krožke, v katerih bodo vzgajali fizikalne in športne voditelje, bodo izdali letos več kot 4 milijone dinarjev. Ker bodo priredili letos velike in pomembne fizikalne manifestacije, prireditve ter fizikalna tekmovalnja, so določili v ta namen znatne vsote. Vsoto 20 milijonov dinarjev so določili za razvijanje Ljudske tehnike v rudnikih, pri podjetjih in ustanovah. Ta vsota bo razdeljena po republikah LR Slovenija bo prejela od tega 4 milijone. V vseh republikah bodo večji del sredstev uporabili za gradnjo novih manjših objektov za klube tehnike oziroma za delavnice, za adaptacijo manjših objektov, za izgraditev plovnih objektov, nakup radijskih in fotografskih laboratorijev, za nakup jedralnih letal itd.

Literarno delo v Srbiji lani

Pisatelji Srbije, člani in kandidati Društva književnikov Srbije, so lani v posebnih publikacijah objavili štirideset del, ki so jih v glavnem izdala srbska založniška podjetja »Kultura«, »Prosveta«, »Novo pokolenje« in »Srbska književna zadruga«, nekaj pa tudi podjetja ostalih naših republik. Od teh 40 knjig je 13 del umetniške proze, prav toliko del lirinega ustvarjanja, vmes so tudi 3 zborniki, od katerih vsebujeja dva prozna in lirski dela mladih pisateljev, eden pa zbirko del iz narodnosvobodilne vojne in okupacije. Lani v Srbiji ni izšlo spet niti eno dramsko delo. Tudi kritika je precej revna. Izšla je ena knjiga kritik M. Bogdanoviča, B. Zogoviča, J. Popoviča in M. Bogdanoviča ter en esej Z. Milsavca.

Ravnateljstvo Državne tehniške srednje šole v Ljubljani sporoča, da bodo v letošnjem šolskem letu privatni razredni izpiti od 15. do 22. maja. Pravilno kolokvane prošnje (10 + 80 din), naslovljene na Ravnateljstvo Državne tehniške srednje šole v Ljubljani, je treba vložiti do 1. maja. Prošnji naj kandidati prilože: 1. Rojstni list, 2. Zadnje šolsko spričevalo, 3. Potrđilo o volivni pravici, 4. Potrđilo podjetja, da so zaposleni in stroki in da zaradi službene potrebe ne morejo obiskovati rednega šolskega pouka. Vsak kandidat naj v prošnji navede tudi svoj točen naslov. K izpitu pripuščen kandidati se morajo javiti dne 15. maja ob 7. uri pri ravnateljstvu šole. — Ravnateljstvo Drž. tehniške srednje šole.

Občni zbor SKUD-a poštinih uslužbencev v Ljubljani bo 24. aprila ob 8.30 v Mladinskih dvorani z naslednjim dnevnim redom: Otvoritev in pozdrav. Kratak spored posameznih sekcij. Volitev delovnega predsedstva in kandidacijske komisije. Poročilo o društvenem delovanju in poročilo blagajnika. Predlog plana in obveznosti za leto 1949. Predlog proračuna. Diskusija. Poročilo nadzornega odbora in sklepanje o razrešitvi. Volitve nove društvene uprave. — Predlogi, prošnje in pritožbe, o katerih naj bi se sklepalo na obnem zboru, se morajo predložiti društvu 8 dni pred obnem zborom. Če občni zbor ob določenih uri ne bo sklepal, se bo vršil v smislu čl. 14 državnih pravil pol ure pozneje na istem kraju in z istim dnevnim redom ob vsakem številu članstva.

Objava

V bližnjih dneh bo založba »Rad-a« dostavila vsem knjigar- nam skladbo »Prvomajska himna« od tov. Pitovič-Logar. Upravam SKUD, kot tudi posameznim pevskim zborom svetujemo, da si skladbo takoj nabavijo ter s tem omogočijo zborom takojšen pričetek vaj, tako da bi s pesmijo lahko nastopali že v prvomajskih sprevedih in prireditvah.

V primeru, da si interesi iz kakršnega koli razloga ne morejo nabaviti skladbe v bližnji knjigar- ni, naj jo naroče direktno v založbi »Rad-a«, Beograd, Skadarska 33.

OB SVETOVNEM KONGRESU PRISTASEV MIRU V PARIZU

Armada miru zavzema bojne položaje proti napadom imperialistov

Te dni se je začel v Parizu svetovni kongres pristasev miru. Več kot 1500 delegatov iz 67 držav je prineslo v imenu 600 milijonov mož in žena željo, da se na tem kongresu ustvari najtesnejša povezanost med zagovorniki miru na svetu. Že sama okoliščina, da so se ti delegati, ki zastopajo na tem kongresu voljo ene četrtine vsega človeštva, strnili v enotno armado miru, ki je pripravljena storiti vse, da se prepreči nova vojna, katero pripravljajo z mrzličnim oboroževanjem zapadni imperialistični tabor, kaže, v kakšno ogromno materialno silo se je razrastla ideja tega kongresa, ki je zajela množice po vsem svetu.

Zato bo svetovni kongres pristasev miru, ki bo spregovoril v imenu vseh milijonov resnično demokratičnih strank, sindikatov in organizacij, mogoča manifestacija solidarnosti za obranitev svetovnega miru. In ker bo pod takimi pogoji pariški kongres pristasev miru obsodil osvajaalne in napadalne načrte zapadnih imperialistov, obsodil njihov severno-atlantski pakt, ki je bil pred kratkim podpisan z namenom, da pripravi napad na države socializma in ljudske demokracije, ker bo nastopil v obrambo Organizacije združenih narodov, v pogledu reševanja mednarodnih vprašanj pa postavil načelo enakopravnega pogajanja in mirnega sporazumevanja brez uporabe sile in oboroženega vmešavanja, zato je ta kongres naletel v imperialističnem taboru na silen odpor.

Zato hitijo imperialisti na vso moč dokazati, da svetovni kongres pristasev miru »ogroža« severnoatlantski pakt. Toda že samo dejstvo, da so proti temu kongresu miru dvignili toliko hrupa in da vidijo v kongresu »ogrožanje« severnoatlantskega pakta, s tem priznavajo, kakšni cilji se skrivajo za tem paktom. Še bolj pa to dokazuje najnovejša razprava v ameriškem predstavniškem domu, ko so razpravljali o zakonskem načrtu, po katerem naj bi odobrili za prihodnje proračunsko leto okrog 16 milijard dolarjev kredita za potrebe oboroženih sil. Tako je predsednik kreditnega odbora Predstavniškega doma Cannon z namenom, da bi prisilil in prepričal kongres, ki naj bi odobril ta velikanski vojaški načrt, razvil vsvojo borbenost in dokazoval, kakšen pomen ima

program za zgraditev bombnikov za dolge polete. S podpisom severnoatlantskega pakta — je dejal Cannon — smo dobili nujno potrebna oporišča, sedaj potrebujemo le še letala za dovažanje atomskih bomb.

Napadalni značaj atlantskega pakta pa je Cannon razgalil v tistem delu svojega govora, ko je rekel, da je treba Moskvo in vsako drugo mesto v Sovjetski zvezi presenetiti že prvi teden, ko se bo začela vojna. Že v prvih treh tednih je treba spremeniti v razvaline vsako vojaško središče Sovjetske zveze, kajti če tega ne bi storili, je rekel Cannon, bi lahko Sovjetska zveza zasedla v 60 dneh vso Evropo. Razodel pa je Cannon še več in ni niti najmanj prikrival namenov ameriških imperialistov, ko je dejal, da v prihodnji vojni Združenim državam Amerike ne bo več treba pošiljati v Evropo njihovih kopnih sil, kakor je bil to primer še v zadnji svetovni vojni. Zato smatra, da morajo ZDA opremiti vojske drugih držav, ki se bodo borili za njihove interese.

Te besede Cannona v ameriškem Predstavniškem domu, ki so bile izrečene prav v dnehi, ko se sestaja svetovni kongres miru, so popolnoma jasno osvetlile in razkrile vso vsebino severnoatlantskega pakta, razgalile so osvajaalne namene imperialističnega tabora pred vsem svetom in razbile tudi njihove svetohlinske trditve o »obrambenem značaju« atlantskega pakta.

Zato bodo na tem kongresu predstavniki milijonov množic še toliko bolj odločno izrekli svojo pripravljenost, da branijo mir, da ohranijo varnost vseh narodov in vzpostavijo sodelovanje med vsemi narodi na načelu popolne enakopravnosti, brez kakršnega koli pritiska in zapostavljanja.

To seveda zapadnim imperialistom ne gre v račun in zato smatrajo, da pariški kongres »ogroža« njihove cilje. Toda kolikor večja bo volja milijonov množic, da se ohrani mir, toliko bolj bodo v teh ciljih tudi uspele. In ker je ta volja in odločenost silna in je doslej združila v mogočno armado miru že nad 600 milijonov ljudi, ni prav nobenega dvoma, da se bo ta borba borcev za mir proti zavojevalnim načrtom imperialistov uspešno končala.

Zgrajena je dvotirna proga Beograd—Zagreb

Prejšnji petek je bil izročen prometu drugi tir na železniški progi Beograd—Zagreb. Prvi del te proge od Beograda do Vrpolja je bil zgrajen že lansko leto, letos 1. februarja pa so začeli z delom na preostalem sektorju, ki je bil dolg 107 km.

Delavci so pri graditvi tega dela proge naleteli na nepredvidene težave. Podjetja iz Poljske, ki bi bila morala po pogodbi dobaviti tračnice, so te dobavljala z velikansko zamudo. Poleg tega pa so na raznih madžarskih postajah še po nepotrebnem zadrževali te vlake in s tračnicami napolnjenih vagonov niso pustili preko meje. Kljub temu so svojo nalogo izpolnili v 17 dneh, to je 4 dni pred rokom, k čemur so znatno pripomogle brigade drugih železniških sekcij in frontne brigade iz Nove Gradiške, Djakova, Slavonskega Broda in Novske.

V vsem tem času so položili 9450 ton tračnic, 160.000 železniških pragov ter tako prihranili vodstvu gradnje 20,1% predvidenih med in 1,5% predvidenega materiala, kar predstavlja vrednost 6,3 milijona dinarjev. V splošnem so dale frontne brigade okoliških okrajev 10% vse delovne sile, ki je bila zaposlena pri teh delih.

Z graditvijo tega zadnjega dela dvotirne proge Beograd—Zagreb se bo še bolj normaliziral promet na glavni železniški žili naše države. Z otvoritvijo drugega tira se bo povečal železniški prevoz in bodo končno odpravljene zamude vlakov na tej progi. Poleg tega pa se bodo v tem pospešila dela na številnih objektih kapitalne izgradnje, povečale se bodo zveze med vzhodnimi in zapadnimi predeli naše države in izboljšale tudi prometne zveze z inozemstvom.

Pravilno izkoriščanje naših dopustov eden izmed pogojev za izpolnitev našega plana

Značilnost naše jadranske obale je enakomernost klime brez velikih toplinskih sprememb in brez megle. Ta posebnost daje možnosti letovanja skozi vse leto. Hrvatska Primorje, začenši z Opatijo, z znanimi mesti kot so Lo-

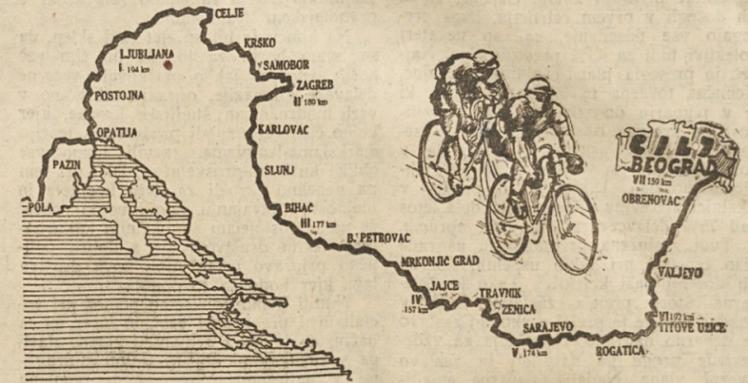
FIZIKULTURA

Osemdnevna kolesarska dirka v počastitev največjega delavskega praznika 1. maja

Ko bodo prvega maja delovni ljudje pregledali vrste svojih borcev za izgradnjo socializma, pregledali svoje uspehe in manifestirali enotnost delavskega razreda in predanost Komunistični partiji ter tov. Titu, bodo manifestirali tudi naši kolesarji. Ta največji delavski praznik bodo slavili naši kolesarji z osemdnevno

Jajce, 157 km; 5. etapa: Jajce—Travnik—Zenica—Sarajevo, 174 km (v Sarajevu je dan odmora); 6. etapa: Sarajevo—Rogačica—Titovo Užice, 192 km; 7. etapa: Titovo Užice—Valjevo—Obrenovac—Beograd—195 km.

Pri dirki bo sodelovalo nad sto dirkačev, ki so se že marljivo pripravljali

kolesarsko dirko, ki se bo začela 1. maja v Pulju ter šla skozi Ljubljano, Celje in ostala mesta vse do končnega cilja v Beogradu.

Proga je dolga 1242 km in razdeljena na sedem etap. 1. etapa: Pulj—Pazin—Ljubljana. Cilj bo v Ljubljani. Kilometražna prve etape znaša 194 km; 2. etapa: iz Ljubljane preko Celja—Kriško—Samobor—Zagreb, 198 km; 3. etapa: Zagreb—Karlovac—Slunj—Bihać, 177 km; 4. etapa: Bihać—Petrovac—Ključ—Mrkonjić grad—

v Opatiji pod vodstvom izkušenega trenerja. Za to veliko prvomajsko dirko so si dirkači pridobili veliko izkušenj tudi iz štiri-dnevne etapne kolesarske dirke Vico Krstulović po Dalmaciji, ki je bila organizirana v počastitev 80 letnice Komunistične partije Jugoslavije.

Dirko priredi Centralni odbor Zveze sindikatov Jugoslavije ter Kolesarska zveza Jugoslavije. Celotno sindikalno članstvo, predvsem pa fizikalni referenti, morajo pomagati prirediteljem odbora, ki so se formirali v tistih krajih, kjer bo potekala proga, da bodo vse morebitne ovire, ki bi se pojavile, odstranile, da bodo tekmovalci lahko nemoteno tekmovali.

SINDIKALNE ORGANIZACIJE MORAJO LETOS V RAZVOJU FIZIKULTURE NAPRAVITI VELIK KORAK NAPREJ

Zadnji teden je bilo v Ljubljani posvetovanje fizikalnih referentov sindikalnih svetov, na katerem so sprejeli velike sklepe za razvoj fizikulture med delavci v naših tovarnah in podjetjih.

Med drugim so sklenili, da bodo začeli ustanavljati nove fizikalne aktivne, telovadna in športna društva, ustanavljati strelske družine in planinska društva vsepoved v tovarnah in ustanovah, na vasi, v obdelovalnih zadrugah in na državnih posestvih.

Strokovno bodo izpopolnjevali vodilni fizikalni kader v sindikalnih podružnicah. Organizirali bodo široko mrežo tečajev za prednjake v telovadnih društvih, v večjih mestih pa tečaje za inštruktorje raznih športnih panog. Pomoč v kadru bodo nudili predvsem tudi kmečki mladini.

Praktično delo fizikalnih aktivov v tovarnah bodo zaradi pomanjkanja strokovnega kadra povezali z delom teritorialnih telovadnih društev. V program splošne telesne vzgoje bodo vključili tudi predvojaško vzgojo.

Sindikalni sveti pa morajo v letošnjem letu posvetiti domovom učencev v gospodarstvu posebno skrb. Glavni odbor Zveze sindikatov Slovenije bo opremil vse domove in internate s potrebnimi fizikalnimi rekviziti.

Letošnje leto bodo izvedli poleg drugega tudi vrsto okrajnih zletov, crosov in štafet in priredili »Dan športov na vodi«.

Osem frontnih brigad iz Zagreba prevarja 600 ha zemlje v rodovitna riževa polja

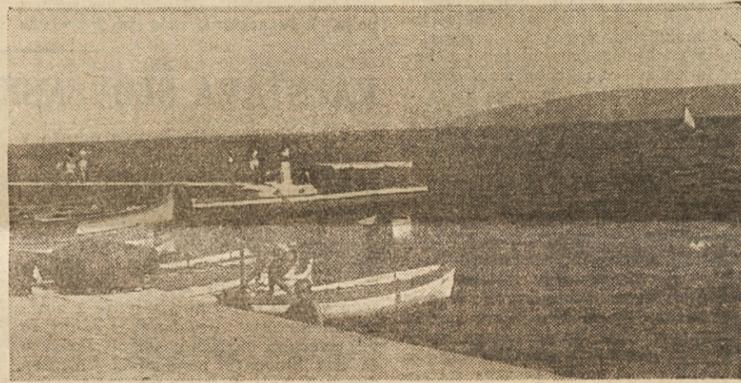
V Ljudski republiki Hrvatski je Ljudska fronta do 14. aprila zbrala za gozdna dela in lesno industrijo 14.321 prostovoljnih delavcev v 88 novih frontnih brigadah. Ta uspeh ponovno dokazuje, kako velika je mobilizatorska moč in politični vpliv naše Ljudske fronte. Skoro povsod so okrajne frontne organizacije Ljudske fronte presegle svoje planske obveznosti. Najboljša med njimi je organizacija koprivniškega okraja, ki je svoj plan aktivizacije presegla za 100%. Osješki okraj se zlasti odlikuje po uspešno izvedeni agitaciji in dobri organizaciji brigad. Zaradi tega so v tem okraju plan aktivizacije presegli za 34%. Prav tako so svoje obveznosti presegle tudi frontne organizacije okraja Čakovec za 20%, Ludbrega za 6% in Preloga za 5%.

Nič manj pa ne zaostaja za aktivizacijo tudi Zagreb, od koder je minulo soboto 8 frontnih brigad, v katerih je vključenih 1400 frontovcev, odšlo na Jelas polje, da pospešijo dela pri graditvi kanala, s pomočjo katerega bodo namakali riževa polja. Te brigade bodo delale na regulaciji terena in izgradnji na-

sipa, kjer je doslej primanjkovalo delovne sile in dela niso povoljno napredovala. Z ustanovitvijo 8 frontnih brigad so se delovni ljudje Zagreba odzvali pozivu Partije. Čeprav je bilo planirano, da bo odšlo na ta dela 1200 frontovcev, se jih je prijavilo kar 1400. Tisti, ki so ostali v podjetjih in ustanovah, pa so se obvezali, da bodo s prekournim delom izpolnili delovne naloge tistih tovarišev, ki so odšli na ta dela.

Med temi brigadami je bila tudi brigada, sestavljena iz 212. uslužbencev ministrstva in centralnih ustanov, poleg tega pa še 6 brigad, katere so sestavljali uslužbenci rajonskih ustanov, rajonskih trgovskih podjetij in zadrug z več kot 1000 frontovci. Eno brigado pa so sestavili iz 150 brigadirjev študenti zagrebskega vseučilišča.

V desetih dneh bodo vsa ta dela končana in pridobljenih bo več kot 600 ha zemljišča za riževa polja. Tako bodo lahko že letos v LR Hrvatski zasejali riž na ogromnih površinah, ki bodo dale, kakor je pokazala lansko leto poizkusna setev, dober in bogat pridelek.

vrnan, Opatija, Crikvenica, Rab, predstavljajo edinstveno lepo priliko za odid. Kdor pa želi udoben odid, naj gre v Bakar, Baško, Malinsko, Omišalj ali Selce, kjer so dovršeno urejeni hoteli in kjer je poskrbljeno za odlično hrano. Vsa mesta opatijske riviere so povezana med seboj s prvotrstnimi cestami in urejenim avtomobilskim prometom. Plaže v teh mestih so posebno

znane in se lahko primerjajo z najlepšimi svetovnimi plažami. Od Zadra proti jugu se vidi nešteto dalmatinskih mest, znanih zaradi lepih leg in plaž, prav tako pa tudi zaradi številnih zgodovinsko-umetniških spomenikov. — V

Urejuje uredniški odbor. Glavni urednik T. Seliškar. — Uredništvo (telefon 45-38) Miklošičeva 22-II, in uprava telefon 49-70) Masarykova 14-II v Ljubljani. — Izhaja vsak petek. — Mesečna naročnina 12 din. — Stev. čok. položnice 6-90603-9. — Tiskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani.

KAKO SO LJUBLJANSKI KOMUNISTI L. 1937 ORGANIZIRALI SPREJEM DIKTATORJA ŽIVKOVIĆA

MILE SMOLINSKY

Na Celovski cesti je bil živahen promet. Pripekelo je vroče popoldansko junijsko sonce.

Pred eno izmed špecerijskih trgovin se je zaustavila mlada ženska z modernim, globokim in zaprtim otroškim vozičkom ter se zagledala v izložbo.

Ni si še dolgo ogledovala izložbe, ko se je na vratih trgovine pojavil mladenič v temni halji, z veliko belo liso ob strani. Že na prvi pogled je bilo razvidno, da je trgovski pomočnik in da ima opravka z moko.

Pozdravila sta se. Obema so se nekam čudno iskrite oči in zagonetno sta se smehljala.

»Skozi ona vrata na doorišču!« je dejal pomočnik in pokazal na velika železna vrata visoke dooriščne ograje.

Mlada ženska je brez besede okrenila svoj voziček. Pomočnik je smehljajoč se še gledal za njo, nato pa je izginil v trgovino.

Na doorišču sta se kmalu zopet sešla.

»Si jih kaj prida nabral?« je vprašala Darinka, ko je on odpiral težka okovana skladiščna vrata.

»Sem,« je odgovoril pomočnik. — »Upam, da jih bo za tvoj »avto« kar dovolj. Blizu so jih je. Toda nekaj je gotovo tudi dobrih vmes, ker toliko gnilih riž ni bilo mogoče dobiti v vsej Šiški.«

Tremutek zatem je prinesel iz skladišča srednje velik, precej težak lesen zaboj.

Darinka je razkrila voziček. »Pazi, da mi ne pomečaš otrokal« mu je dejala z narejeno resnim glasom in se na ves glas zasmejala.

Voziček je bil namreč popolnoma prazen.

»Stijajna zamisel!« je dejal pomočnik. »Policajem pač ne bo prišlo na misel, da imaš v vozičku — gnla jajca. Samo pazi, da te ne bodo opazili, ko jih boš med demonstracijo delila delavcem.«

»Zame se ne boji!« mu je še odprnila, pokrila voziček in se odpravila.

»Na svidenje na kolodvoru!« ji je še radosten zaklical. Gledal je za njo, dokler ni izginila na cesto, in se komaj zadrževal, da ni prsnil v krahot...

Na trgu pred železniško postajo stoji dve sto do tri sto večinoma mladih, mestno obledenih ljudi. Očividno nekoga pričakujejo.

Pol ure zatem se je zbrala pred železniško postajo večšiščeglava množica delavcev, kmetov in meščanov. Tu so zbrani od apna zamazani gradbinci, ki so prišli neposredno s stavb. Tu so Eiflerjevi tekstilci, kovinarji iz »Sturnusa« in »Eke«, pivovarji iz Uniona, usnarji iz »Indusac«, kemičarji iz Most, mizarji iz Št. Vida in celo papirničarji iz Vevč. Tu so študentje z ljubljanske univerze in srednjih šol ter gruč kmetov iz oseh bližnjih vasi. Staro in mlado, moški in ženske, vse je danes tu pred postajo.

Na pločniku pred »Mikličem« stoji Darinka s svojimi belim otroškim vozičkom, stisnjena sredi množice radoednežev.

Po Miklošičevi cesti je prikoralo dolga kolona policajev.

»Cela vojska jih jel!« govore ljudje vse vprek. »Najbrž je prišla semkaj vsa ljubljanska policija.«

Na vogalu Kolodvorske ulice, tam, kjer je množica radoednežev že nekoliko redkejša, stoji med gručo delavcev visok in plečat, mlad stavbinski delavec.

Neprestano prihajajo k njemu po-

samezni delavci ter mu tiho in neopazno raportirajo.

»Naša tovarna je prišla skoraj kompletna.«

»V naši tovarni smo uspeli pridobiti tudi krščanske socialiste. Prišli so na čelu s svojim zaupnikom.«

»Popoldanska izmena v naši tovarni je ustavila delo. Prišla je tudi nočna in dopoldanska izmena. Z nami je tudi skupina kmetov, pristasev SLS.«

Taki in podobni so bil raporti.

Tovariš Slavko je mirno poslušal vsakega delavca posebej ter le tu in tam dodal k poročilu kako svojo pripombo ali vprašanje.

»Naloga tvoje skupine je, da čim dlje zadržite njegov avto,« je kratko in skoraj po vojaško ukazoval Slavko. Delavci so sprejemali povelja brez vsakega oklevanja.

»Tvoja naloga je, odstranitev njihovih zastav.«

»Naloga tvoje skupine je, da zaščitite našo zastavo, kadar jo bomo razvili. Ste dobili parole in letake?«

Na postaji so odzveneli poslednji zvoki pozdravne koračnice. Z druge strani postaje so nerazločno odmevali glasovi pozdravnega govora, za njim pa posamezni nejasni ozklici.

Tu so,« je zašepetala množica. »Od glavnih vrat postaje proli »Mikliču« se je razorstila policija v dvojni gost kordon.

Na glavnem vходу se je končno pojavila srednje visoka plečata generalova postava v civilu, s širokimi črnimi brki, obdana od svojega spremstva in

korumpiranih JNS-arških stranknih funkcionarjev. General je za trenutek obstal in se ozrl po množici.

»Živio general Živkovič!« se je začel tanek moški glas iz množice.

Tedaj je završalo.

»Dol z diktaturo! Dol s kroniki jugoslovanskih narodov!« je zagrmela množica kot orkan. Iz prave peklenske vihr, gneva in besa, ki je nastala v tem trenutku, se ni čul več niti en sam ozklik na čast diktatorja.

Na generala in policijo se je vsul gost dež kamenja in gnilih jajc, ki so zasmrdela po vsem trgu.

Na pločniku pred »Mikličem« je nastala zmeda. Radonedži so bežali na ose strani. Ostala je le Darinka z gručo delavcev, ki so v trenutku izpraznili njen tovor. General se je sklonil nizko k tlom in bežal skozi policijski kordon proti svojemu avtomobilu.

General je dosegel svoj avto, toda na sami strehi avtomobila je stal človek in mlafil s polenom po špah. Tuca delavskih teles se je tesno prilepilo k avtomobilu. Krepke mišičaste roke so zgrabile za blatnike in za stopnico na avtomobilu in — hooo-ruk — proo in zadnje kolo na desni strani sta bili na mah v zraku. Zdad zdaj bodo preprnili avto s fistim demonstrantom pred.

Policija pa je na vso moč tolkla s pendreki. Po tleh se valjajo tako demonstrantje, kakor tudi policaji.

Generalov šofer je ožgal motor. Nekaj metrov drči avto samo po levih dveh kolesih. In ko mu uspe izmuzniti se iz delavskih rok, pobegne z vso brzi-no skozi množico, ki se panično razmika pred njim.

Toda hrup ne potihne. Policija se zakadi v množico. Po zraku frčijo šopi letakov. V pitje, rjovenje, zamolčki udarci pendrekov ter stokanje, vse se zbira v en sam strahovit vihar, vmes pa se razločno razlegajo parole:

»Nočemo diktatorist!« — »Dol z velikosrbskimi hegemonist!« — »Smrt morilec Djure Džakoviču!« — »Dol s kroniki Glačnjače, Sremske Mitrovice, Lepoglave in Maribora!« — »Dol s slugami fašizma!« — »Živela enotnost delavskega razreda!« — »Živela Komunistična partija Slovenije!«

Sredi množice v skupini, ki naj bi izrgala nacionalistom njihove zastave, se je bil tudi ključavničar Tone. V borbi za poslednjo zastavo, katero so hoteli nacionalisti ponovno dvigniti, se je gruča policajev prebila skozi množico do Tonea in ga pričela neusmiljeno obdelovati s pendreki, dokler ga ni pobila na tla.

Padel je v nezapest. Zbudil se je na tleh v postajni policijski stražnici, ves raztrgan, zaprašen in krvav po obrazu.

Na policiji so Toneta znova pretepli. Po šestih dneh pa so ga izpustili. Njegova prva pot je bila k Slavkoku, da se porazgovori, kako je uspela akcija.

Čeprav je bil ves črn po hrbtu in poln krvavo podplutenih marog, Tone ni čutil bolečin.

»Glavno je, da je akcija uspela!« je dejal na kraju samozavestno in odločno.

»Tako je,« je pritrdil Slavko. »Brez zrtev ni uspeha in mi komunisti moramo biti pač na čelu borbe, če hočemo, da bo kdaj drugače, kot je danes. In tudi tvoje maroge na hrbtu niso zastoj!« Lahko si prepričan, da Živkovič ne bo nikoli več poskušal s shodom v Ljubljani in to je nov naš uspeh.«

Tone se je nasmehnil in začela sta kramljati o novih načrtih za borbo proti sobražnikom delovnega ljudstva.